

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Szczecinie

LSZ.411.1.1.2024

Pan
Piotr Tomczak
Prezes Zarządu
Dyrektor Naczelny

Wody Miejskie Stargard Spółka z o.o.
w Stargardzie
ul. Okrzei 6
73-110 Stargard

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

S/23/003 Realizacja zadań w zakresie gospodarki ściekowej na terenie Gminy Miasto Stargard

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Wody Miejskie Stargard Spółka z o.o. w Stargardzie ¹ ul. Okrzei 6, 73-110 Stargard
Kierownik jednostki kontrolowanej	Piotr Tomczak, Prezes Zarządu – Dyrektor Naczelny od 1 czerwca 2021 r. ² W okresie objętym kontrolą pełnił on także funkcję Prezesa Zarządu – Dyrektora Naczelnego Miejskiego Przedsiębiorstwa Gospodarki Komunalnej Spółka z o.o. w Stargardzie ³ od 28 czerwca 2018 r. do 31 maja 2021 r.
Zakres przedmiotowy kontroli	Realizacja zadań w zakresie gospodarki ściekowej
Okres objęty kontrolą	Lata 2021-2023 z wykorzystaniem dowodów sporządzonych przed i po tym okresie, mających znaczenie dla badanej działalności
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Artykuł 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ⁴
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Szczecinie
Kontrolerzy	1. Marzanna Wierzbicka, doradca techniczny, upoważnienie do kontroli nr LSZ/1/2024 z 5 stycznia 2024 r. 2. Anna Jończyk, starszy inspektor kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LSZ/2/2024 z 5 stycznia 2024 r. (akta kontroli str. 1-2, 5-7)

II. Ocena ogólna⁵ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

Wody Miejskie realizowały zadania w zakresie gospodarki ściekowej, jednak nie wszystkie z nich prawidłowo i rzetelnie. Podejmowane działania w celu wyeliminowania zrzutów nieoczyszczonych ścieków do rzeki Iny, także przed 2021 r., nie były skuteczne. Zrzuty mieszaniny wód opadowych i ścieków nadal następowały, pomimo braku wymaganych pozwoleń wodnoprawnych, a do 4 sierpnia 2022 r. także decyzji Wód Polskich dopuszczającej wprowadzanie do wód ścieków z przelewów burzowych komunalnej kanalizacji ogólnospławnej, o której mowa w art. 80 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne⁶.

Działalność w zakresie zbiorowego odprowadzania ścieków na terenie Gminy Miasto Stargard⁷, przedsiębiorstwo prowadziło w oparciu o wymagane zezwolenie Prezydenta Miasta Stargard⁸. Spółka podejmowała działania planistyczne w zakresie gospodarki ściekowej, w tym w 2021 r. zleciła opracowanie koncepcji dotyczącej m.in. ograniczenia częstotliwości działania przelewów nadmiarowych przed oczyszczalnią, a także podejmowała starania o zapewnienie środków finansowych na wykonanie zaplanowanych przedsięwzięć i realizowała je w miarę możliwości finansowych. Wykonywano remonty obiektów, urządzeń i sieci oraz czyszczenie sieci, co m.in.

¹ Dalej: Wody Miejskie lub Spółka albo Przedsiębiorstwo.

² Dalej: Prezes Zarządu.

³ Dalej: MP GK.

⁴ Dz. U. z 2022 r. poz. 623, dalej: ustawa o NIK.

⁵ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

⁶ Dz. U. z 2023 r. poz. 1478, ze zm., dalej: ustawa Prawo wodne.

⁷ Dalej: Miasto.

⁸ Dalej: Prezydent lub Prezydent Miasta.

wpływało za zwiększenie retencji w systemie kanalizacji. Z wyjątkiem jednego sprawdzonego obiektu (podziemnego zbiornika do gromadzenia ścieków) prowadzono wymagane książki obiektów budowlanych i zapewniono przeprowadzenie okresowych kontroli, o których mowa w art. 62 ust. 1 pkt 1 i pkt 2 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane⁹. Nie objęto natomiast okresowymi pięcioletnimi kontrolami budowlanymi sprawdzonych przez NIK odcinków sieci kanalizacji sanitarnej. Stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły także braku w książkach obiektów budowlanych części wymaganych zapisów, niezrealizowania zaleceń z rocznych kontroli budowlanych dla jednego sprawdzonego obiektu oraz wytwarzania i magazynowania na terenie oczyszczalni ścieków odpadów z czyszczenia studzienek kanalizacyjnych, pomimo braku wymaganego zezwolenia. Spółka nie wykonywała obowiązków określonych w decyzji Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie¹⁰ z 18 sierpnia 2021 r.¹¹ w zakresie pomiaru rzeczywistej ilości ścieków odprowadzanych poprzez przelew burzowy przy ul. Brzozowej w Stargardzie po jego uruchomieniu¹² oraz nie wykonała pomiarów zawartości substancji w wodach rzeki Iny i kanału burzowego (ulgi) przy ul. Brzozowej po uruchomieniu przelewu 17 czerwca 2023 r. W 2023 r. została przekroczona dla dwóch przelewów burzowych¹³ maksymalna ilość ścieków zrzuconych bez oczyszczenia do rzeki Iny, określona w decyzji Wód Polskich z 4 sierpnia 2022 r. W latach 2021-2022, realizując umowy zawarte z Miastem na obsługę sieci kanalizacji deszczowej, Spółka nie zapewniła wykonania badań oczyszczonych wód opadowych dwukrotnie w ciągu roku, tj. z częstotliwością określoną w dwóch spośród sprawdzonych pozwoleń wodnoprawnych¹⁴.

W umowach o zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków Spółka wprowadziła zapisy mające na celu zabezpieczenie przed odprowadzaniem do urządzeń kanalizacyjnych substancji, które mogłyby je uszkodzić lub powodować zagrożenie dla środowiska naturalnego, jednak nie prowadziła regularnych kontroli ilości i jakości odprowadzanych ścieków bytowych i ścieków przemysłowych oraz kontroli przestrzegania warunków wprowadzania ścieków do urządzeń kanalizacyjnych, pomimo takiego obowiązku określonego w art. 9 ust. 3 ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków¹⁵. Natomiast w przypadku przeprowadzonej kontroli, nieprawidłowo wyliczono stawkę opłaty za przekroczenie warunków wprowadzania ścieków przemysłowych do urządzeń kanalizacyjnych. W celu uregulowania jakościowego i ilościowego nieczystości ciekłych wprowadzanych do stacji zlewnej od 2022 r. regularnie przeprowadzano kontrole nieczystości ciekłych dostarczanych do stacji zlewnej oraz naliczono opłaty dodatkowe za przekroczenie parametrów nieczystości ciekłych dostarczanych do tej stacji.

Struktura organizacyjna Spółki była dostosowana do realizacji zadań z zakresu zbiorowego odprowadzania i oczyszczania ścieków. W regulaminach organizacyjnych wskazano komórki organizacyjne odpowiedzialne za realizację zadań związanych z odprowadzaniem i oczyszczaniem ścieków. Dla pracowników realizujących zadania związane bezpośrednio z odprowadzaniem i oczyszczaniem ścieków określono pisemne zakresy obowiązków, uprawnień i odpowiedzialności, lub pracownicy zostali w formie ustnej zaznajomieni z zakresem obowiązków i sposobem wykonywania powierzonych zadań.

⁹ Dz.U. z 2023 r. poz. 682, ze zm.; dalej: ustawa Prawo budowlane.

¹⁰ Dalej: RDOŚ.

¹¹ Nr WONS-NS.512.20.2020.MR, dalej: decyzja RDOŚ z 18 sierpnia 2021 r.

¹² Nie zapewniono pomiaru rzeczywistej ilości ścieków wprowadzanych do wód rzeki Iny także poprzez pozostałe przelewy burzowe.

¹³ W1 przy ul. Brzozowej i W2 przy ul. Konopnickiej.

¹⁴ CS.6341.11.4.2013.LG1 z 10 kwietnia 2013 r. i CS.6341.91.3.2016.SW3 z 9 stycznia 2017 r.

¹⁵ Dz. U. z 2023 r. poz. 537, ze zm.; dalej: ustawa o odprowadzaniu ścieków.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

OBSZAR

Realizacja zadań w zakresie gospodarki ściekowej

Opis stanu faktycznego

1. Wody Miejskie powstały w wyniku przekształcenia 1 lipca 2022 r. MPGK. Wszystkie udziały w Spółce posiadała Gmina Miasto Stargard¹⁶. W kontrolowanym okresie, przedmiotem działalności Spółki było odprowadzanie i oczyszczanie ścieków, a także: pobór, uzdatnianie i dostarczanie wody; zbieranie odpadów innych niż niebezpieczne, roboty związane z budową rurociągów przesyłowych i sieci rozdzielczych, wykonywanie instalacji wodnokanalizacyjnych, ciepłych, gazowych i klimatyzacyjnych, a od 1 lipca 2022 r.¹⁷ również: wytwarzanie energii elektrycznej, wykonywanie instalacji elektrycznych, wykonywanie pozostałych instalacji budowlanych, transport drogowy towarów, wynajem i zarządzanie nieruchomościami własnymi lub dzierżawionymi. Wody Miejskie nie prowadziły działalności wykraczającej poza przedmiot określony w umowie Spółki. Przychody związane z odprowadzaniem i oczyszczaniem ścieków wyniosły w: 2021 r. – 20 356,00 zł (44,91% udział w działalności), 2022 r. – 21 804,00 zł (60,48%) i 2023 r. – 25 278,00 zł (68,06%).

(akta kontroli str. 14-31, 587-590, 1928-1930)

W latach 2021-2023 w Spółce obowiązywały trzy regulaminy organizacyjne przyjęte uchwałami Rady Nadzorczej Wód Miejskich¹⁸. Realizacją zadań związanych bezpośrednio z odprowadzaniem i oczyszczaniem ścieków zajmowało się według stanu na koniec roku: 2021 - 34 pracowników, 2022 – 31 i 2023 – 27. Dla tych pracowników określono pisemne zakresy obowiązków, uprawnień i odpowiedzialności oraz pracownicy byli w formie ustnej zaznajamiani z zakresem obowiązków i sposobem wykonywania pracy na wyznaczonych stanowiskach.

(akt kontroli str. 81-168, 203-298, 1760-1762, 1789-1794, 1833-1923)

Wody Miejskie posiadały ważną decyzję Prezydenta Miasta z 19 grudnia 2002 r. udzielającą zezwolenia na prowadzenie zbiorowego zaopatrzenia w wodę i odprowadzania ścieków na terenie Miasta¹⁹. Warunki zezwolenia na zbiorowe odprowadzanie ścieków odpowiadały rzeczywistemu obszarowi działania Spółki wynikającemu z lokalizacji posiadanych urządzeń kanalizacyjnych. Przedsiębiorstwo przedkładało Prezydentowi w terminie do 31 stycznia 2022 r., 2023 r. i 2024 r.²⁰ informacje wymagane ww. zezwoleniem dotyczące częstotliwości, przyczyn i sposobu załatwiania skarg i wniosków wniesionych przez odbiorców usług, częstotliwości, przyczyn i czasu usuwania awarii, a także wniosków pokontrolnych z przeprowadzonych kontroli zewnętrznych.

(akta kontroli str. 481-486, 546-590, 967-982, 1924-1936)

W latach 2021-2023 Spółka zarządzała w szczególności:

- siecią kanalizacji sanitarnej rozdzielczej i sieci ogólnospławnej, tj. łączącej ścieki komunalne oraz wody opadowe/burzowe lub roztopowe. Łączna długość sieci rozdzielczej wynosiła: w 2021 r. - 74,5 km, w 2022 r. 76,5 km, w 2023 r. 78,1 km, a łączna długość sieci ogólnospławnej wynosiła w latach 2021-2023: 105,3 km²¹;
- 16 przelewami burzowymi²².

¹⁶ Dalej: Miasto Stargard lub Miasto.

¹⁷ Monitor Sądowy i Gospodarczy nr 137/2022, wpis nr 67.

¹⁸ Przed przekształceniem MPGK uchwała nr 06/VIII/20 z 30 kwietnia 2020 r. oraz nr 12/IX/22 z 25 kwietnia 2022 r. w sprawie zatwierdzenia Regulaminu Organizacyjnego MPGK, a także uchwała nr 15/IX/22 z 19 lipca 2022 r. w sprawie zatwierdzenia Regulaminu Organizacyjnego Wód Miejskich.

¹⁹ Przed 1 stycznia 2016 r. Stargard Szczeciński.

²⁰ 28 stycznia 2022 r., 24 stycznia 2023 r. oraz 30 stycznia 2024 r.

²¹ Według sprawozdań z działalności Spółki łączna długość sieci kanalizacyjnej wynosiła na 31 grudnia: 2021 r. 179,8 km (bez przyłączy kanalizacyjnych). W 2021 roku przybyło 2,94 km sieci kanalizacyjnej; 2022 r. wynosiła 181,8 km (bez przyłączy kanalizacyjnych). W 2022 roku przybyło 2,0 km sieci kanalizacyjnej; 2023 r. wynosiła 183,6 km (bez przyłączy kanalizacyjnych) W 2023 r. przybyło 1,8 km sieci kanalizacyjnej.

²² Urządzeniami samoczynnie odprowadzającymi do odbiornika np. rzeki nadmiar wody deszczowej, zmieszanej ze ściekami. Z wylotami skierowanymi do rzeki Iny (przelew Bydgoska-Robotnicza – miejsce skierowania wylotu to kanał), zlokalizowanymi

Ponadto Spółka posiadała oczyszczalnię ścieków (na terenie której zlokalizowane były zbiorniki retencyjne o łącznej pojemności 4 200 m³), 49 sztuk przepompowni ścieków na terenie Miasta oraz przyłącza kanalizacyjne o łącznych długościach: w 2021 r. - 57,2 km, 2022 r. - 57,4 km, 2023 r. - 57,6 km oraz jeden punkt zlewny nieczystości płynnych zlokalizowany na terenie oczyszczalni ścieków.

(akta kontroli str. 57, 73, 587-592, 1704, 1799-1801, 1925-1936)

Ilość ścieków wytworzonych i odprowadzonych do oczyszczalni zbiorczym systemem kanalizacji²³ wynosiła: w 2021 r. 4 655 796 m³, w 2022 r. 4 709 124 m³ i w 2023 r. 4 956 004 m³, a taborem asenizacyjnym do stacji zlewczej w tych latach odpowiednio: 72 320,05 m³, 91 009,70 m³ i 92 170,16 m³.

Łączna ilość zafakturowanych ścieków dla odbiorców ze Stargardu w ww. latach wyniosła odpowiednio: 2 790 158 m³, 2 786 973 m³ i 2 932 125 m³, a ścieków hurtowych: 345 228 m³, 357 744 m³ i 398 597 m³.

(akta kontroli str. 57, 73, 984-985, 1704)

Na podstawie umów zawieranych z Miastem Spółka zarządzała także siecią kanalizacji deszczowej i urządzeniami przeznaczonymi do odprowadzania wód opadowych i roztopowych²⁴. Powierzone do realizacji prace związane z konserwacją i eksploatacją sieci obejmowały w szczególności: bieżące monitorowanie sieci kanalizacji deszczowej oraz związanego z nią uzbrojenia wraz z uzupełnieniem brakujących lub zniszczonych elementów uzbrojenia sieci oraz elementów ogrodzenia zbiorników i przepompowni, czyszczenie wpustów deszczowych wskazanych w załącznikach do umów oraz wpustów zlokalizowanych w pasach drogowych ulic należących do Miasta, czyszczenie kanałów deszczowych, studni rewizyjnych, separatorów i osadników, bieżącą konserwację rowów i kanałów odpływowych od odbiorników wód opadowych i kanalizacji deszczowej do miejsc odprowadzenia wód opadowych po oczyszczeniu, wykonywanie zgodnie z wydanymi pozwoleniami wodnoprawnymi analizy ścieków (wód opadowych) w zakresie zawiesiny ogólnej i substancji ropopochodnych²⁵.

(akta kontroli str. 176-202, 1791-1794, 1810-1818, 1924-1936)

W sprawie dysponowania ww. pozwoleniami wodnoprawnymi wydanymi dla Miasta starszy specjalista ds. sieci kanalizacyjnej wskazany w umowach jako przedstawiciel Spółki zeznał: *W 2016 r. otrzymaliśmy część pozwoleń wodnoprawnych na korzystanie z wód dotyczące odbiorników kanalizacji deszczowej. I chyba w 2017 r. drogą elektroniczną jedno pozwolenie wodnoprawne uzupełniające. Nie mam wiedzy, czy takie zezwolenia były przekazywane później. (...) Dokumenty odszukałem w związku z wyjaśnieniami dla NIK. (...).* Przekazywanie Spółce pozwoleń wodnoprawnych przez Wydział Inżynierii Urzędu Miejskiego w Stargardzie (drogą elektroniczną lub osobiście) potwierdził w wyjaśnieniach Prezes. W trakcie kontroli przedłożono kopie 28 pozwoleń.

(akta kontroli str. 176-202, 1791-1794, 1829, 2138-2155, 2464)

przy ul.: Brzozowej – kanał ulgi, Drzymały – Oczyszczalnia Ścieków, Drzymały, Światopelka, Skłodowskiej-Curie (dwa), Krzywoustego – most (dwa), Krzywoustego – park, Bydgoska – Robotnicza, Portowa – Chrobrego, Limanowskiego, Popiela, Żeglarska, Basztowa – archiwum, Konopnickiej.

²³ Ilość ścieków ustalona na podstawie urządzenia pomiarowego zainstalowanego na oczyszczalni ścieków.

²⁴ Pomiędzy Miastem a Spółką zostały zawarte w kontrolowanym okresie trzy umowy na wykonanie obsługi sieci kanalizacji deszczowej na terenie Miasta: nr 6/MI.I.1/2021 z 18 lutego 2021 r.; nr 6/MI.II.4.2022 z 3 lutego 2022 r. oraz nr 4/MI.I.4/2023 z 2 lutego 2023 r. (aneksowana 18 października 2023 r.).

²⁵ W 2021 r. przy następujących odbiornikach wód opadowych: a) piaskownik na Osiedlu Pyrzyckim, wylot do rowu przy zbiorniku retencyjnym wód opadowych w Kluczewie, zbiorniki retencyjne wód opadowych: przy rondzie 15 Południk, ul. Skandynawskiej, ul. Nasiennej, ul. Przedwiośnie, przy fabryce Cargotec, przy skrzynkach rozsączających przy rondzie Lotników oraz na ul. Skarbowej (5 zestawów), przy separatorze na ul. Gdańskiej, przy dwóch wylotach do Gowienicy, przy separatorze na ul. Rzemieślniczej (1 szt.) przy separatorze na ul. Spokojnej (3 szt.), przy separatorze na ul. Spółdzielczej (1 szt.) oraz przy skrzynkach rozsączających na ul. Spokojnej (2 szt.). W 2022 r. poza ww. także przy ul. Metalowej (3 szt.), ul. Grudziądzkiej oraz obwodnicy Staromiejskiej (2 szt.) Zwiększeniu uległa także do trzech liczba zbiorników retencyjnych przy wylotach do Gowienicy. W 2023 r. obsługa miała odejmować poza ww. także wyloty z separatorów znajdujących się przy ul. Warszawskiej (1 szt.), Niklowej (1 szt.) oraz Limanowskiego 1 szt.

Według wyników przedłożonych badań, Spółka w latach 2021-2022 wykonywała raz w roku badania ścieków/wód opadowych w zakresie zawiesiny ogólnej i substancji ropopochodnych, a w 2021 r. także badania temperatury. W przypadku urządzeń wodnych wskazanych w dwóch objętych badaniem pozwoleniach wodnoprawnych (spośród sześciu sprawdzonych²⁶), badania nie były wykonywane w latach 2021-2022 dwa razy w roku wiosną i jesienią, pomimo takiego wymogu określonego w tych pozwoleniach²⁷. Zagadnienie to opisano w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 841-857, 1822-1823, 2133, 2147-2152)

Spośród 27 badań odprowadzanych wód deszczowych przeprowadzonych w 2022 r., jedno wskazywało na przekroczenie maksymalnych wartości zawiesiny ogólnej, określonych w pozwoleniu wodnoprawnym, a w 2023 r. przekroczenia zawiesiny ogólnej stwierdzono w 14 spośród 33 wykonanych badań (42,4%). Prezes wyjaśnił, że po otrzymaniu wyników wskazujących na przekroczenie w 2022 r., Spółka przystąpiła do powtórnego przeczyszczenia kanalizacji deszczowej. W 2023 r. po otrzymaniu wyników Spółka sukcesywnie ponownie przeczyszczyła wszystkie separatory, na których stwierdzono przekroczenie. Spółka w porozumieniu z inspektorem Urzędu zleciła wykonanie powtórnych badań. 19 września 2023 r. ponownie pobrano 33 próbki wód opadowych do badań. Według otrzymanych wyników w żadnej z prób zawiesina ogólna nie przekraczała 100 mg/dm³, a węglowodory ropopochodne nie przekraczały 15 mg/dm³, tj. wielkości określonych w pozwoleniach wodnoprawnych.

(akta kontroli str. 1822-1823, 2133,2137)

Po przeprowadzeniu - na wniosek pełnomocnika Wód Miejskich – postępowania²⁸ w przedmiocie udzielenia pozwolenia wodnoprawnego na wprowadzanie oczyszczonych ścieków do wód powierzchniowych z komunalnej oczyszczalni ścieków położonej przy ul. Drzymały w Stargardzie (odbiornik: rzeka Ina), decyzją z 10 maja 2019 r. Dyrektor Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej²⁹ w Szczecinie Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie³⁰ udzielił Spółce na dziesięć lat ww. pozwolenia³¹.

(akta kontroli str. 456-462)

Według ustaleń kontroli przeprowadzonej od 21 czerwca do 30 lipca 2021 r. przez inspektorów Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Szczecinie³², w okresie pomiędzy 1 stycznia 2021 r. a 10 czerwca 2021 r. Spółka nie wykonywała badań zanieczyszczeń ścieku oczyszczonego i surowego w zakresie wskaźników chrom+6 i węglowodory ropopochodne, pomimo iż była do tego zobowiązana w pkt 4 lit. d pozwolenia wodnoprawnego z 10 maja 2019 r.

(akta kontroli str. 456-462, 1289-1297, 1311-1312, 1344)

Przeprowadzona przez NIK analiza przestrzegania przez Wody Miejskie od 31 lipca 2021 r. do 31 grudnia 2023 r. realizacji obowiązków w zakresie badań wskaźników chrom+6 i węglowodory ropopochodne, wykazała, że badania ww. parametrów były przez Spółkę wykonywane. Ponadto w oparciu o ww. próbę ustalono, iż wyniki pomiarów stężenia zanieczyszczeń BZT₅³³, ChZT_{cr}³⁴, zawiesina ogólna, azot ogólny,

²⁶ W pozostałych pozwoleniach nie określono wymogu przeprowadzania badań dwa razy w roku.

²⁷ Pozostałe pozwolenia nie zawierały takiego wymogu.

²⁸ Zawiadomienie o wszczęciu z 12 marca 2019 r.

²⁹ Dalej: RZGW.

³⁰ Dalej: PGW WP.

³¹ Dalej: decyzja lub pozwolenie wodnoprawne z 10 maja 2019 r.

³² Dalej: WIOŚ.

³³ Biochemiczne zapotrzebowanie tlenu. Wskaźnik określający zapotrzebowanie na tlen niezbędny do utlenienia związków organicznych zawartych w wodzie lub ściekach.

³⁴ Chemiczne zapotrzebowanie tlenu. Wskaźnik określający ilość tlenu niezbędną do utlenienia zawartych w wodzie lub ściekach związków organicznych i nieorganicznych

fosfor ogólny w ściekach oczyszczonych, nie przekraczały dopuszczalnych wartości wskazanych w decyzji z 10 maja 2019 r.

(akta kontroli str. 456-462, 1972-2067, 2186-2188, 2461-2462)

Spółka nie posiadała pozwoleń wodnoprawnych na odprowadzanie mieszaniny ścieków i wód opadowych przez 15 przelewów burzowych³⁵. 8 stycznia 2021 r. zleciła podmiotowi zewnętrznemu³⁶ wykonanie dokumentacji (w tym operatu wodnoprawnego) wraz ze wszystkimi opiniami i uzgodnieniami oraz uzyskanie decyzji o pozwoleniu wodnoprawnym w zakresie odprowadzania ścieków dla siedmiu przelewów burzowych z sieci kanalizacji ogólnospławnej za pomocą wylotów do rzeki Iny wraz z ich legalizacją: wylot przy ul. Brzozowej, przy ul. Brzozowej – zrzut z Konopnickiej i Wojska Polskiego, ul. Strażniczej (Park Popiela), ul. Szewskiej, ul. Curie-Skłodowskiej, ul. Drzymały, ul. Światopełka. Pełnomocnik Spółki 9 lipca 2021 r. złożył do Dyrektora Zarządu Zlewni w Stargardzie PGW WP siedem wniosków o wydanie pozwoleń wodnoprawnych na usługi wodne polegające na wprowadzaniu ścieków będących mieszaniną ścieków oraz wód opadowych lub roztopowych pochodzących z kanalizacji ogólnospławnej do wód rzeki Iny, za pomocą siedmiu wylotów ww. przelewów. Pismem z 12 sierpnia 2021 r. ww. organ wezwał do uzupełnienia braków we wnioskach, a ponadto pismami z 13 sierpnia 2021 r. – do przedłożenia ostatecznej decyzji wydanej w oparciu o art. 80 ustawy Prawo wodne. W odpowiedzi na wezwanie organu z 12 sierpnia 2021 r. pełnomocnik wnioskodawcy złożył 14 września 2021 r. uzupełnienia wniosków. Dyrektor Zarządu Zlewni w Stargardzie PGW WP zawiadomieniami z 15 listopada 2021 r. wszczął postępowanie administracyjne w sprawie udzielenia pozwoleń wodnoprawnych. 24 listopada 2021 r. do organu wpłynął wniosek pełnomocnika o zawieszenie ww. postępowań administracyjnych do czasu wydania ostatecznej decyzji z art. 80 ustawy Prawo wodne. Dyrektor Zarządu Zlewni w Stargardzie PGW WP postanowieniami z 26 stycznia 2022 r. zawiesił przedmiotowe postępowania. 25 listopada 2022 r. wpłynęły wnioski pełnomocnika wnioskodawcy o podjęcie ww. postępowań i w rezultacie postanowieniami z 14 grudnia 2022 r. Dyrektor Zarząd Zlewni w Stargardzie PGW WP podjął zawieszony postępowania. 3 sierpnia 2023 r. organ ponownie wezwał pełnomocnika wnioskodawcy do złożenia wyjaśnień i uzupełnień, a odpowiedź na wezwanie została dostarczona organowi 13 września 2023 r. Według informacji udzielonej NIK przez Dyrektora Zarządu Zlewni w Stargardzie³⁷: *Organ przygotował kolejne wezwanie dla wnioskodawcy (...). Jednakże wezwanie na dzień dzisiejszy nie zostało wystosowane do wnioskodawcy z uwagi na fakt, iż 7 października 2023 r. weszła w życie ustawa z 13 lipca 2023 r. o rewitalizacji rzeki Odry (Dz. U. z 2023 r., poz. 1963), gdzie w art. 16 wskazano, że zakłady wprowadzające ścieki do wód lub ziemi, z uwzględnieniem wprowadzania ścieków z przelewów burzowych kanalizacji ogólnospławnej, są obowiązane do wystąpienia z wnioskiem o zmianę pozwoleń wodnoprawnych na wprowadzanie ścieków do wód lub ziemi przez uzupełnienie warunków w zakresie wprowadzania ścieków z przelewów burzowych kanalizacji ogólnospławnej do 1 lipca 2024 r. W związku z powyższym organ wystąpił o pomoc w interpretacji ww. przepisu (...).*

(akta kontroli str. 1418-1419, 1673-1697)

Spółka nie uzyskała pozwoleń do dnia zakończenia czynności kontrolnych przez NIK, tj. 7 maja 2024 r. Pomimo nieposiadania wymaganych pozwoleń wodnoprawnych osiem przelewów burzowych w latach 2021-2023 było uruchamianych według ewidencji prowadzonej przez Spółkę 25 razy³⁸, co opisano w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*. Oszacowana przez Spółkę ilość nieoczyszczonych ścieków, jaka

³⁵ Posiadała pozwolenie wodnoprawne dotyczące odprowadzania oczyszczonych ścieków z oczyszczalni przy ul. Drzymały w Stargardzie.

³⁶ Umowa TZ-50-15/2020.

³⁷ Na podstawie art. 29 ust. 1 pkt 2 lit f. ustawy o NIK.

³⁸ Z tego: w 2021 r. siedem przelewów ogółem ośmiokrotnie, w 2022 r. jeden przelew sześciokrotnie, i w 2023 r. dwa przelewy ogółem jedenastokrotnie. Ponadto dokonywano zrzutu ścieków poprzez przelew technologiczny na oczyszczalni ścieków w ww. latach odpowiednio jednokrotnie, pięciokrotnie i czterokrotnie.

została odprowadzona poprzez wszystkie przelewy burzowe w tych latach wyniosła ogółem 292,8 tys. metrów sześciennych³⁹.

(akta kontroli str. 538-541, 593-606, 545a-545b, 901,1799-1801, 1954-1971, 2072-2076, 2127-2130, 2183-2185)

Prezes wyjaśnił, że na terenie Stargardu dominującą siecią kanalizacyjną jest sieć kanalizacji ogólnospławnej i w przypadku gwałtownych opadów deszczu, w celu uniknięcia zalania miasta mieszaniną ścieków socjalno-bytowych i wód opadowych dochodzi do bezpośredniego zrzutu ścieku nieoczyszczonego do rzeki Iny przy udziale przelewów burzowych wzdłuż rzeki Iny. Nie jest możliwe oczyszczenie ścieku komunalnego, który przekracza możliwości technologiczne oczyszczalni ścieków i instalacji sieci kanalizacji ogólnospławnej.

(akta kontroli str. 498-533, 901, 964-966, 1041-1045, 1466)

Dyrektor Zarządu Zlewni w Stargardzie PGW WP - po rozpatrzeniu wniosku z 6 września 2021 r. - decyzją z 19 października 2021 r. dopuścił wprowadzanie przez Spółkę do wód rzeki Iny ścieków z siedmiu przelewów burzowych komunalnej kanalizacji ogólnospławnej w Stargardzie tj. ul. Brzozowa; ul. Brzozowa – zrzut z ul. Konopnickiej i ul. Wojska Polskiego, ul. Skłodowskiej-Curie, ul. Drzymały, ul. Strażnicza, ul. Szewska, ul. Światopełka. W decyzji określono dopuszczalną roczną liczbę zrzutów ścieków do dziewięciu razy w ciągu roku. Zgodnie z warunkami decyzji, pierwszą najbardziej zanieczyszczoną falę ścieków należało w całości odprowadzić do oczyszczalni ścieków przy ul. Drzymały w Stargardzie. Na skutek rozpatrzenia złożonego odwołania przez Okręg Polskiego Związku Wędkarskiego w Szczecinie, decyzją z 13 stycznia 2022 r. ww. decyzja została uchylona w całości i sprawa przekazana do ponownego rozpatrzenia przez organ I instancji. 4 sierpnia 2022 r. decyzją Dyrektora Zlewni Zarządu Zlewni w Stargardzie PGW WP dopuszczono wprowadzanie do wód rzeki Iny ścieków z siedmiu przelewów burzowych komunalnej kanalizacji ogólnospławnej w Stargardzie tj. ul. Brzozowa; ul. Brzozowa – zrzut z ul. Konopnickiej i ul. Wojska Polskiego, ul. Skłodowskiej-Curie, ul. Drzymały, ul. Strażnicza, ul. Szewska, ul. Światopełka. W decyzji określono dopuszczalną roczną liczbę zrzutów ścieków do dziewięciu razy w ciągu roku oraz dopuszczalną ilość ścieków, jaka mogła być odprowadzana przez poszczególne przelewy. Mimo złożenia przez Okręgowy Polski Związek Wędkarski w Szczecinie odwołania, przedmiotowa decyzja została utrzymana w mocy decyzją Dyrektora RZGW w Szczecinie PGW WP z 25 października 2022 r. W okresie od 1 stycznia 2021 r. do 4 sierpnia 2022 r., bez decyzji dopuszczającej wprowadzanie do wód ścieków z przelewów burzowych komunalnej kanalizacji ogólnospławnej, Spółka dokonała 11 krotnie zrzutu ścieków poprzez siedem przelewów burzowych, co opisano w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 463-480, 593-606, 1378-1382, 1418-1419, 1799-1801, 1954-1971, 2072-2076, 2127-2130, 2183-2185)

Analiza przestrzegania warunków określonych w ww. decyzji z 4 sierpnia 2022 r. w odniesieniu do przelewów burzowych uruchamianych po wydaniu tej decyzji, wykazała, że liczba zrzutów ścieków dla poszczególnych przelewów burzowych w danym roku nie przekraczała liczby zrzutów określonych ww. decyzją. W oparciu o podaną przez Spółkę szacunkową ilość zrzutu ścieków w 2023 r. stwierdzono, iż w przypadku przelewu ul. Brzozowa (wylot W1, działka o nr ewid. 414 obr. 2 miasto Stargard) oraz przelewu ul. Konopnickiej (wylot W2, działka o nr ewid. działka nr 141/1 w obr. 2 miasto Stargard) nastąpiło przekroczenie dopuszczalnej rocznej wielkości zrzutu. Zagadnienie to opisano w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 2183-2185, 2458-2459)

³⁹ Z tego: w 2021 r. 151 948,2 m³, w 2022 r. 39 426 m³ i w 2023 r. 101 418 m³. W sprawozdaniach o wodociągach i kanalizacji M-06 za 2021 r., 2022 r. i 2023 r. wskazano, że w ww. latach ilość ścieków nieoczyszczonych wyniosła odpowiednio: 152 tys. m³, 39,4 tys. m³ i 101,4 tys. m³.

Do Dyrektora Zarządu Zlewni w Stargardzie PGW WP, 14 listopada 2023 r. wpłynął wniosek pełnomocnika⁴⁰ Wód Miejskich o wydanie decyzji z art. 80 ustawy Prawo wodne dla ośmiu przelewów burzowych przy ul. Bydgoskiej, Basztowej, Żeglarskiej, Popiela, Limanowskiego, Chrobrego i Portowej, Krzywoustego (lewa strona) i Krzywoustego prawa strona. Organ 14 grudnia 2023 r. wezwał do złożenia niezbędnych wyjaśnień i uzupełnień w terminie 30 dni od dnia otrzymania wezwania. 1 lutego 2024 r. pełnomocnik Spółki wniósł uzupełnienie wniosku. Do czasu zakończenia czynności kontrolnych, tj. 7 maja 2024 r. postępowanie nie zostało zakończone.

(akta kontroli str. 1673-1697, 2072-2080)

Pełnomocnik Spółki 19 stycznia 2024 r. złożył do Dyrektora Zarządu Zlewni w Stargardzie PGW WP osiem wniosków o wydanie pozwoleń wodnoprawnych na usługi wodne polegające na wprowadzaniu do wód – ścieków pochodzących z kanalizacji ogólnospławnej za pomocą: przelewu przy ul. Bydgoskiej – do wód kanału; wylotu przy Basztowej – do wód Kanału Młyńskiego; wylotu przy Żeglarskiej – do wód rzeki Ina; wylotu przy ul. Popiela – do wód rzeki Ina; wylotu przy Limanowskiego – do wód Kanału Młyńskiego; wylotu przy ul. Chrobrego i Portowej – do wód Kanału Młyńskiego; wylotu – przelew przy ul. Krzywoustego – do wód rzeki Ina i wylotu – przelew przy ul. Krzywoustego – do wód rzeki Ina. Według informacji uzyskanej w trakcie kontroli przez NIK⁴¹ od Dyrektora Zarządu Zlewni w Stargardzie PGW WP, z uwagi na fakt, iż ww. wnioski zawierają szereg braków, m.in. brak jest decyzji wydanej z art. 80 ustawy Prawo wodne, wnioskodawca zostanie wezwany do ich uzupełnienia.

(akta kontroli str. 1673-1697)

Spółka podjęła następujące działania w celu minimalizowania uruchamiania przelewów burzowych:

- od 2021 r. (tj. od dnia obowiązywania ustawy o zbiorowym odprowadzaniu ścieków) nie wyrażała zgody na odprowadzanie wód opadowych z nowych obiektów do kanalizacji ogólnospławnej;
- wykonała I etap modernizacji oczyszczalni ścieków, podczas którego wykorzystano istniejące obiekty do stworzenia retencji 4 200 m³, celem ich późniejszego oczyszczenia (zadanie zakończone w 2015 r.);
- wybudowała nowy odcinek sieci kanalizacyjnej oraz przeprowadziła renowację syfonu pod rzeką Iną⁴² (miało to na celu odciążenie działania przelewu burzowego oraz poprawy funkcjonowania systemu kanalizacji⁴³, zadanie zakończono w 2016 r.);
- corocznie prowadziła systematyczne renowacje kanałów ogólnospławnych⁴⁴ (uszczelnienie i poprawa właściwości fizycznych rury oraz odmulenie kanałów, poprawa hydrauliki kanałów), co wpływało na zwiększenie retencji w systemie kanalizacji podczas nawalnych deszczy;

⁴⁰ 5 lipca 2023 r. Spółka zleciła (umowa TA-ZR-43/2023) podmiotowi zewnętrznemu wykonanie dokumentacji (w tym operatu wodnoprawnego) wraz ze wszystkimi opiniami i uzgodnieniami oraz uzyskanie decyzji o pozwoleniu wodnoprawnym w zakresie odprowadzania ścieków dla ośmiu przelewów burzowych z sieci kanalizacji ogólnospławnej za pomocą wylotów do rzeki Ina wraz z ich legalizacją; wyloty do kanału w rejonie ul. Bydgoska/Rzemieślnicza, do rzeki Ina w rejonie ul. Basztowa - przy archiwum-kanał, do rzeki Ina w rejonie ul. Żeglarskiej przy moście, do rzeki Ina w rejonie ul. Popiela przy moście, do rzeki Ina w rejonie ul. Limanowskiego, do rzeki Ina w rejonie ul. Chrobrego/Portowa - kanał przy moście, do rzeki Ina w rejonie ul. Krzywoustego/Kazimierza Wielkiego most lewa strona, do rzeki Ina w rejonie ul. Krzywoustego/Kazimierza Wielkiego most prawa strona.

⁴¹ Na podstawie art. 29 ust. 1 pkt 2 lit. f ustawy o NIK.

⁴² Roboty obejmowały renowację nieczynnego syfonu o średnicy 700 i 800 i łącznej długości 72 m, wymieniono fragment starego kanału na nowy o średnicy 1 000 o łącznej długości 65 m, znajdującego się na terenie oczyszczalni oraz wybudowano nowe odcinki sieci kanalizacyjnej o średnicy 1 000 i łącznej długości 207 m oraz średnicy 800 i łącznej długości 54 m wraz z przebudową trzech komór.

⁴³ Dzięki tym działaniom do oczyszczalni doprowadzana była większa ilość ścieków opadowych, która była retencjonowana celem późniejszego ich oczyszczenia.

⁴⁴ Spółka wykonała łącznie renowację 4 827 m kanałów, w tym w okresie objętym kontrolą 2 038 m.

- zmodernizowała komorę przelewową w ul. Marii Konopnickiej w Stargardzie oraz wybudowała nowy odcinek sieci łączącej komorę z istniejącą kanalizacją o długości 25 m;
- w 2021 r. zleciła: opracowanie ekspertyzy technicznej mającej na celu ocenę możliwości wykorzystania otwartych zbiorników fermentacyjnych⁴⁵ zlokalizowanych na terenie oczyszczalni ścieków w Stargardzie (po przeprowadzeniu robót adaptacyjnych istnieje możliwość retencjonowania wód opadowych w ilości ok. 28 000 m³) oraz opracowanie koncepcji pn. „Budowa przepompowni nadmiarowych ścieków z obiektami towarzyszącymi” (która zakłada zwiększenie retencji przy wykorzystaniu ww. zbiorników OBF oraz zwiększenie o kolejne 10 000 m³);
- w 2023 r. Miasto pozyskało środki w wysokości 20 mln zł z Rządowego Funduszu Polski Ład Program Inwestycji Strategicznych na zadanie *Budowa przepompowni nadmiarowej ścieków wraz z adaptacją obiektów kubaturowych i wykonaniem niezbędnych urządzeń na terenie oczyszczalni ścieków w Stargardzie*⁴⁶. Spółka będzie inwestorem zastępczym, który przeprowadzi postępowanie przetargowe na wyłonienie wykonawcy w formule zaprojektuj i wybuduj. Czas realizacji od wyłonienia wykonawcy to 36 miesięcy. Spółka była w posiadaniu Programu Funkcjonalno-Użytkowego. Dokumentacja ta posłużyć ma jako załącznik do postępowania o udzielenie zamówienia, które zostanie ogłoszone w drugim kwartale 2024 r.
(akta kontroli str. 607-622, 961-966, 1006-1040, 1041-1045, 1221-1222a, 1383-1388, 1466-1468)

W sprawie innych działań prowadzonych przez Spółkę w ramach nadzoru nad prowadzeniem gospodarki ściekowej, w tym nad jakością i ilością ścieków oraz wód opadowych i roztopowych wprowadzanych do rzeki Iny Prezes wyjaśnił, że prowadzony jest bieżący monitoring stanu przelewów burzowych, odzwierciedlony raportami miesięcznymi⁴⁷. Jego celem jest wizualna ocena stanu technicznego przelewów burzowych, jak również ocena stanu technicznego klap zwrotnych, a w szczególności zamknięcie klap tak, aby przy wysokim stanie rzeki woda nie dostawała się do kanalizacji oraz usunięcie ewentualnych zanieczyszczeń, które zakłócałyby pracę przelewów burzowych. Ponadto na bazie własnych obserwacji i wykorzystując pomiar wypełnienia kanałów, Spółka podwyższyła próg przelewowy na przelewie burzowym przy ul. Brzozowej, co przyczyniło się do zmniejszenia częstotliwości jego działania.

(akta kontroli str. 985, 995-1040, 1468, 1733)

(akta kontroli str.)

Realizując obowiązek określony w art. 236b ust. 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska⁴⁸ Spółka terminowo przekazała WIOŚ sprawozdania zawierające dane o przekroczeniu wartości progowych dla uwolnień i transferów zanieczyszczeń, o których mowa w załączniku II do rozporządzenia 166/2006⁴⁹, oraz transferów odpadów określonych w art. 5 ust. 1 lit. b tego rozporządzenia, z uwzględnieniem wielkości produkcji (tzw. sprawozdania PRTR) za 2021 r., 2022 r. i 2023 r. Sprawozdania zostały sporządzone zgodnie ze wzorami określonymi w rozporządzeniach: Ministra Środowiska z dnia 14 sierpnia 2009 r. w sprawie sprawozdania do tworzenia Krajowego Rejestru Uwalniania i Transferu

⁴⁵ Dalej: OBF.

⁴⁶ Zadanie przewiduje budowę wysokowydajnej przepompowni, adaptację istniejących obiektów kubaturowych umożliwiających przyjęcie ok. 28 tys. m³ dodatkowych ścieków nadmiarowych oraz budowę czwartego syfonu pod rzeką Iną. Celem zadania jest dodatkowa ochrona wód rzeki Iny przed zanieczyszczeniami. Realizacja inwestycji ma przyczynić się do zminimalizowania zrzutów ścieków deszczowych do rzeki Iny podczas nawalnych lub długotrwałych opadów atmosferycznych.

⁴⁷ Według harmonogramów przeglądy prowadzone były raz w miesiącu i obejmowały wszystkie przelewy burzowe.

⁴⁸ Dz.U. z 2024 r. poz. 54, dalej: ustawa Prawo ochrony środowiska.

⁴⁹ Rozporządzenie (WE) z dnia 18 stycznia 2006 r. nr 166/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18 stycznia 2006 r. w sprawie ustanowienia Europejskiego Rejestru Uwalniania i Transferu Zanieczyszczeń, zmieniające dyrektywę Rady 91/689/EWG i 96/61/WE (Dz.Urz.UE.L Nr 33, str. 1, ze zm.).

zanieczyszczeń⁵⁰ oraz Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 22 lutego 2022 r. w sprawie danych objętych Krajowym Rejestrem Uwalniania i Transferu Zanieczyszczeń⁵¹.

(akta kontroli str. 926-937)

Decyzją z 18 sierpnia 2021 r. RDOŚ nałożył na Wody Miejskie obowiązek wykonywania pomiarów zawartości substancji w wodach rzeki Iny i kanału burzowego (ulgi) przy ul. Brzozowej w Stargardzie oraz ilości ścieków odprowadzanych poprzez przelew burzowy po jego uruchomieniu. Spółka nie wykonywała pomiarów rzeczywistej ilości ścieków odprowadzanych poprzez ww. przelew po jego uruchomieniu. Zagadnienie to opisano w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 463-469, 1221-1222a, 1624-1629, 1733-1734, 1795-1798, 1954-1971, 2068-2071, 2183-2185)

NIK poddała analizie realizację obowiązku pomiarów zawartości substancji w wodach rzeki Iny i kanału burzowego, określonego w decyzji RDOŚ z 18 sierpnia 2021 r. po uruchomieniu przelewu burzowego przy ul. Brzozowej (działka nr 414 w obrębie 2 miasta Stargard): 17 czerwca 2023 r., 29 lipca 2023 r., 6 i 15 sierpnia 2023 r., 25 października 2023 r. i 23 listopada 2023 r. Z przedłożonej przez Spółkę dokumentacji wynikało, że w przypadku pięciu z sześciu ww. uruchomień przelewu badane były (zgodnie z obowiązkiem określonym w ww. decyzji) parametry: ChZT, BZT₅, zawiesiny ogólne, azot ogólny, azot amonowy, azot azotanowy, azot azotynowy, azot Kjeldahla, fosfor ogólny, fosforany, miedź, ołów, kadm, rtęć, chrom ogólny, indeks oleju mineralnego (C10-C40), indeks fenolowy, żelazo ogólne, substancje powierzchniowo czynne anionowe. Nie wykonano badań jakości ścieków w kanale burzowym oraz wody rzeki Iny po uruchomieniu ww. przelewu burzowego 17 czerwca 2023 r., co opisano w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

Zgodnie z obowiązkiem wynikającym z ww. decyzji RDOŚ, Spółka w związku uruchomieniem przelewów burzowych 29 lipca 2023 r., 6 i 15 sierpnia 2023 r., 25 października 2023 r., 23 listopada 2023 r., w ciągu tygodnia od wystąpienia zdarzenia przesłała RDOŚ informację o czasie, który upłynął od momentu zadziałania przelewu burzowego do czasu poboru próbek, wraz z materiałem zdjęciowym z poboru próbek. Pismem z 20 czerwca 2023 r. Wody Miejskie poinformowały RDOŚ o przyczynie niepobrania próbek po uruchomieniu przelewu 17 czerwca 2023 r.

(akta kontroli str. 1221-1222a, 1737, 1760-1768, 1799-1801, 1937-2067, 2068-2071)

Spółka nie wdrożyła pisemnych procedur dotyczących monitorowania uruchomienia przelewów burzowych oraz poboru prób ścieków i wody z rzeki Iny po uruchomieniu przelewów. Pełniący dyżur 17 czerwca 2023 r. monter sieci kanalizacyjnej w złożonych zeznaniach potwierdził znajomość zasad pobierania, oznaczania, dokumentowania i przekazywania próbek ścieków i wód z rzeki Iny do badań, zgodnych z wymaganiami określonymi w decyzji RDOŚ z 18 sierpnia 2021 r.

(akta kontroli str. 1624-1629, 1733-1734, 1760-1762, 1795-1798)

W sprawie sposobu monitorowania uruchomienia się poszczególnych przelewów burzowych i źródła danych o uruchomieniu przelewów Prezes wyjaśnił: *W latach 2021-2023 zobowiązana do monitorowania przelewów burzowych była osoba pełniąca dyżur domowy (nadzorujący), która wizualnie w oparciu o obserwację pogody uruchamiała osoby odpowiedzialne za potwierdzenie faktu uruchomienia się przelewów burzowych, a po wydanej decyzji RDOŚ pobranie prób i przekazanie ich do laboratorium w celu wykonania badań. Każde uruchomienie przelewu było przekazywane Kierownikowi Zakładu, który przygotowywał pismo o zadziałaniu przelewów burzowych do WIOŚ i RDOŚ.*

(akta kontroli str. 1822-1823)

⁵⁰ Dz.U. Nr 141, poz. 1154.

⁵¹ Dz.U. z 2023 r. poz. 857.

Według informacji RDOŚ uzyskanej w trakcie kontroli⁵², każdorazowo po przesłaniu przez Spółkę zawiadomienia o zrzucie, pracownik merytoryczny analizował otrzymane informacje. Z analizy przekazywanych wyników badań wody po uruchomieniu przelewu wynikało, że wartości większości parametrów charakteryzujących warunki tlenowe i biogenne rzeki Ina poniżej zrzutu mieszaniny ścieków z przelewu, każdorazowo przekraczały (nawet kilkadziesiąt razy) wartości graniczne dla klas jakości wód powierzchniowych oraz wymagania dla parametrów charakteryzujących cel środowiskowy JCWP⁵³ o nazwie Ina od Krapieli do dopływu spod Marszewa. W związku z powyższym 25 lipca 2023 r. zwrócono się do PGW WP RZGW w Szczecinie z prośbą o pomoc w ocenie merytorycznej wyników badań wody rzeki Iny i ścieków zrzucanych po uruchomieniu przelewu, szczególnie w kontekście wpływu przedmiotowych zrzutów na osiągnięcie celów środowiskowych. Z uwagi na złożony charakter sprawy oraz konieczność pozyskania danych z innych instytucji, RZGW nadal analizuje otrzymane materiały. RDOŚ wystąpił do Sądu Rejonowego w Stargardzie z wnioskiem o ukaranie Spółki grzywną, za brak wykonywania 17 czerwca 2023 r. obowiązku wynikającego z decyzji RDOŚ.

(akta kontroli str.1566-1568)

Spółka otrzymała 6 lipca 2023 r. postanowienie RDOŚ⁵⁴ o wszczęciu postępowania administracyjnego w sprawie wydania decyzji na podstawie art. 15 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 13 kwietnia 2007 r. o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie⁵⁵, zobowiązującej podmiot korzystający ze środowiska do przeprowadzenia działań zapobiegawczych i/lub naprawczych. W uzasadnieniu postanowienia wskazano na otrzymane przez RDOŚ zgłoszenia wskazujące na dokonanie 17 i 26 czerwca 2023 r. zrzutów do rzeki Iny nieoczyszczonych ścieków z terenu Stargardu poprzez kanał burzowy przy ul. Brzozowej oraz zaobserwowanych 19 czerwca na terenie gminy Goleniów spływających z nurtem rzeki śniętych ryb (odłowiono 350 kg martwych ryb). Wskazano również, że niekontrolowane zrzuty ścieków ww. kanałem burzowym oraz sześcioma innymi na terenie Miasta obserwowane były od kilku lat, co spowodowane było niewydolnością systemu odbierającego wodę poopadową. Zazwyczaj w tym samym czasie w rzece Inie notowano zatrucia i śnięcie ryb. W wyjaśnieniach złożonych RDOŚ w związku z ww. postępowaniem 25 sierpnia 2023 r. Spółka wskazała, że bezpośrednią przyczyną śnięcia ryb w rejonie Goleniowa nie było uruchomienie się przelewów burzowych na terenie Miasta 17 czerwca 2023 r., powołując się na opinię naukową dołączoną do wyjaśnień i wynikające z niej wnioski. Jednocześnie Spółka poinformowała, że zamierza wprowadzić dodatkowe przekroje pomiarowe na trasie od rejonu ujęcia wody w Stargardzie do mostu w Klępinie oraz dodatkowe pomiary laboratoryjne w stosunku do wykonywanych obecnie pomiarów dla rzeki Iny. Poinformowała także o zamiarze wprowadzenia własnego pomiaru natężenia opadów deszczu. Według informacji RDOŚ, uzyskanej w trakcie kontroli⁵⁶, postępowanie nadal było w toku.

(akta kontroli str. 955-960, 1221-1222a, 1566-1568)

Na podstawie zlecenia Spółki z 12 lipca 2023 r. opracowana została opinia pt. „Określenie wpływu eksploatacji obiektów kanalizacyjnych przedsiębiorstwa Wody Miejskie na okresowe zjawisko śnięcia ryb w rzece Inie ze szczególnym uwzględnieniem postanowienia RDOŚ w Szczecinie z 30 czerwca 2023 r.” Na podstawie m.in. pomiarów przeprowadzonych przez WIOŚ w Szczecinie 19 czerwca 2023 r. i ilustracji przeprowadzonej przez przedstawiciela Zarządu Zlewni w Stargardzie PGW WP 20 czerwca 2023 r., opiniujący stwierdził, iż nie jest możliwym jednoznaczne potwierdzenie, aby szkoda w środowisku wodnym rzeki Iny nastąpiła z wyłącznej przyczyny w postaci odprowadzenia 17 czerwca 2023 r. zrzutu

⁵² Na podstawie art. 29 ust. 1 pkt 2 lit f ustawy o NIK.

⁵³ Jednolita część wód powierzchniowych.

⁵⁴ WONS.512.7.2023.MR z 30 czerwca 2023 r.

⁵⁵ Dz.U. z 2020 r. poz. 2187, dalej: ustawa o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie.

⁵⁶ Na podstawie art. 29 ust. 1 pkt 2 lit f ustawy o NIK.

burzowego ścieków ogólnospławnych do rzeki Iny, który trwał 2,5 h i był spowodowany nawałnym deszczem w Stargardzie. Jako argumenty wskazano m.in. iż każdy zrzut ścieków przelewami burzowymi obniża krótkotrwale i znacząco parametry jakościowe wód w rejonie zrzutu, jednak negatywny wpływ na parametry fizykochemiczne i życie biologiczne rzeki drastycznie maleje po kilku lub maksymalnie kilkunastu kilometrach od przekroju doprowadzonych zanieczyszczeń, zatem doszło prawdopodobnie do niekontrolowanego odprowadzenia⁵⁷ przez nieznanego podmiotu ścieków z relatywnie bardzo dużą zawartością substancji powierzchniowo czynnych, dodatkowo wystąpiły niekorzystne warunki termiczno-tlenowe rzeki Iny sprzyjające zjawisku śnięcia ryb. Według opiniującego, przy dyspozycyjnej pojemności retencyjnej na ścieki nadmiarowe z kanalizacji ogólnospławnej, która wynosi 4 200 m³, istnieje konieczność okresowego i krótkotrwałego odprowadzania ścieków do rzeki Iny poprzez przelewy burzowe podczas intensywnych opadów atmosferycznych. Przelewy chronią oczyszczalnię przed nadmiarowym dopływem ścieków w czasie opadów nawałnych lub długotrwałych opadów o znacznym natężeniu, jak również chronią przed podtopieniem nisko położonych obiektów i budynków mieszkalnych w mieście.

(akta kontroli str. 607-622)

Spółka przekazywała do Urzędu informacje i wyjaśnienia w związku z kierowanymi do Prezydenta przez WIOŚ oraz Komendę Powiatową Policji w Stargardzie pismami dotyczącymi uruchamiania przelewów burzowych i zanieczyszczenia rzeki Iny. Urząd nie był informowany o poszczególnych uruchomieniach przelewów burzowych.

(akta kontroli str. 961-966, 1221-1222a, 1398-1402, 1409-1414)

2. W latach 2021-2023 w Spółce obowiązywały trzy wieloletnie plany rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i urządzeń kanalizacyjnych⁵⁸ przyjęte uchwałami Rady Miejskiej w Stargardzie (uchwały weszły w życie z dniem podjęcia):

- nr XLI/441/2018 z 24 kwietnia 2018 r. w sprawie uchwalenia wieloletniego planu rozwoju oraz modernizacji urządzeń wodociągowych i kanalizacyjnych MPGK na lata 2018-2021⁵⁹;
- nr XXX/321/2021 z 31 sierpnia 2021 r. w sprawie uchwalenia wieloletniego planu rozwoju oraz modernizacji urządzeń wodociągowych i kanalizacyjnych MPGK na lata 2022-2024⁶⁰;
- nr LVII/563/2023 z 28 listopada 2023 r. w sprawie uchwalenia wieloletniego planu rozwoju oraz modernizacji urządzeń wodociągowych i kanalizacyjnych Wód Miejskich Stargard Sp. z o.o. na lata 2024-2026.

Opracowane przez Spółkę projekty planów zawierały elementy wymagane przepisami art. 21 ust. 2 ustawy o zbiorowym odprowadzaniu ścieków. Zgłaszane przez Spółkę propozycje w projektach planów zostały zaakceptowane.

(akta kontroli str. 498-533, 2108-2124)

Prezes wyjaśnił: *Spółka planując i opracowując wieloletnie plany (...) w zakresie gospodarki ściekowej przede wszystkim kieruje się otrzymanymi wnioskami przyłączeniowymi lub planami rozbudowy terenów pod budownictwo mieszkalne oraz rozbudowy miejskich stref przemysłowych tak, aby stworzyć techniczne możliwości przyłączenia potencjalnych odbiorców do miejskiej sieci kanalizacyjnej. Ponadto bierzemy pod uwagę plany modernizacji dróg zaplanowane przez zarządców dróg,*

⁵⁷ W bliskim sąsiedztwie lub powyżej przekroju miejscowości Bącznik, Łęsko – 28 km rzeki Iny (gm. Goleniów) lub powyżej tych miejscowości.

⁵⁸ Dalej: wieloletnie plany.

⁵⁹ Uchwała nr 331/17 Zarządu MPGK z 27 grudnia 2017 r. w sprawie zatwierdzenia wieloletniego planu rozwoju oraz modernizacji urządzeń wodociągowych i kanalizacyjnych MPGK na lata 2018-2021. Uchwała nr 2/VIII/18 Rady Nadzorczej MPGK z 25 stycznia 2018 r. w sprawie zaopiniowania wieloletniego planu rozwoju oraz modernizacji urządzeń wodociągowych i kanalizacyjnych MPGK na lata 2018-2021.

⁶⁰ Uchwała nr 97/21 Zarządu MPGK z 1 czerwca 2021 r. w sprawie zatwierdzenia wieloletniego planu rozwoju oraz modernizacji urządzeń wodociągowych i kanalizacyjnych MPGK na lata 2022-2024. Uchwała nr 17/IX/21 Rady Nadzorczej MPGK z 24 czerwca 2021 r. w sprawie zaopiniowania wieloletniego planu rozwoju oraz modernizacji urządzeń wodociągowych i kanalizacyjnych MPGK na lata 2022-2024.

w których zlokalizowana jest nasza infrastruktura kanalizacyjna tak, aby z wyprzedzeniem wykonać prace na naszych sieciach, eliminując w ten sposób powstanie potencjalnych awarii, a co za tym idzie wysokich kosztów odtworzenia terenu (nawierzchni).

(akta kontroli str. 2131-2132)

Działalność inwestycyjna i remontowa Spółki była także ujmowana corocznie w Planach Techniczno-Ekonomicznych⁶¹, które zostały opracowane w oparciu o: aktualne potrzeby wynikające z bieżącej eksploatacji posiadanego majątku, wieloletnie plany.

(akta kontroli str. 299-455)

*W ramach przygotowania wieloletnich planów nie opracowano ani nie zlecano opracowania analiz/ekspertyz/specjalistycznych opinii dotyczących zagadnień związanych z odprowadzaniem ścieków poprzez przelewy burzowe i dotyczących zanieczyszczania wód rzeki Iny. Zgodnie z wyjaśnieniami Prezesa: *Z uwagi na uruchomienie się przelewów burzowych w okresie nawalnych lub długotrwałych opadów atmosferycznych Spółka w 2021 r. zleciła wykonanie koncepcji w zakresie zwiększenia retencji wód opadowych. Mając na uwadze zgłoszenie do Prokuratury (...) Spółka zleciła w 2023 r. wykonanie ekspertyzy w zakresie wpływu zrzutu mieszaniny ścieków socjalno-bytowych i wód opadowych do rzeki Iny.**

(akta kontroli str. 680-682, 1926)

Według informacji uzyskanych w trakcie kontroli przez NIK⁶², postanowieniem z 20 grudnia 2023 r. zostało umorzono - prowadzone przez ww. Prokuraturę - śledztwo w sprawie mającego miejsce w bliżej nieustalonym miejscu na terenie gminy Goleniów zanieczyszczania wody w rzece Inie, które mogło zagrozić życiu lub zdrowiu człowieka, spowodować istotne obniżenie jakości wody lub zanieczyszczenie w świecie roślinnym lub zwierzęcym w znacznych rozmiarach.

(akta kontroli str. 607-622, 1041-1220, 1221-1222a, 1265-1353, 1420-1431)

Według koncepcji z grudnia 2021 r. (opracowanej na podstawie zlecenia Spółki z 15 września 2021 r.), celami inwestycji były:

- zadanie I – budowa nowoczesnego układu stabilizacji osadów ściekowych w oparciu o zamknięte komory fermentacyjne i dodatkową stabilizację wapnem wysokoreaktywnym wraz z budową zbiornika gazu i instalacji do odzysku energii;
- zadanie II – ograniczenie częstotliwości działania przelewów nadmiarowych przed oczyszczalnią poprzez skierowanie pierwszej fali ścieków przelewowych do nowych zbiorników retencyjnych na terenie oczyszczalni oraz zwiększenie retencji ścieków dopływających w pogodzie deszczowej - do oczyszczalni w Stargardzie. Zwiększenie retencji na terenie oczyszczalni zrealizowane miało być poprzez: przystosowanie istniejącej otwartej komory fermentacyjnej do pełnienia funkcji zbiornika retencyjnego ścieków przelewowych; przystosowanie istniejących otwartych basenów fermentacyjnych do pełnienia funkcji zbiorników retencyjnych ścieków przelewowych; przystosowanie istniejących otwartych basenów fermentacyjnych do pełnienia funkcji zbiorników retencyjnych ścieków przelewowych. Zwiększenie kubatury zbiorników retencyjnych na terenie oczyszczalni miało umożliwić przyjęcie i oczyszczenie

⁶¹ W latach 2021-2023 Zarząd Spółki podjął następujące uchwały (które weszły w życie z dniem podjęcia):

- nr 199/20 z 1 grudnia 2020 r. w sprawie uchwalenia Planu Techniczno-Ekonomicznego na rok 2021, który został pozytywnie zaopiniowany uchwałą Rady Nadzorczej nr 14/IX/20 z 17 grudnia 2020 r. Zarząd Spółki przyjął korektę Planu na rok 2021: uchwałą nr 181/21 z 19 października 2021 r. (korekta zatwierdzona uchwałą Rady Nadzorczej nr 20/IX/21 z 28 października 2021 r.),
- nr 65/22 z 7 października 2022 r. w sprawie uchwalenia Planu Techniczno-Ekonomicznego na rok 2022, który został pozytywnie zaopiniowany uchwałą Rady Nadzorczej nr 23/IX/22 z 13 października 2022 r.,
- nr 2/23 z 18 stycznia 2023 r. w sprawie uchwalenia Planu Techniczno-Ekonomicznego na rok 2023, który został pozytywnie zaopiniowany uchwałą Rady Nadzorczej nr 1/IX/23 z 26 stycznia 2023 r. Zarząd Spółki przyjął korektę Planu na rok 2023: uchwałą 15/2023 z 21 sierpnia 2023 r. (korekta zatwierdzona uchwałą Rady Nadzorczej nr 16/IX/23 z 7 września 2023 r.).

⁶² Na podstawie art. 29 ust. 1 pkt 2 lit f. ustawy o NIK.

dotatkowej ilości ścieków przelewowych, które dotychczas systemem przelewowym odprowadzane były bezpośrednio do odbiornika. Inwestycja pozwolić miała na dodatkową ochronę wód rzeki Iny.

(akta kontroli str. 737-859)

Prezes wyjaśnił, że projektanci zaproponowali rozwiązanie, które uwzględnia budowę przepompowni ścieków na terenie oczyszczalni z wykorzystaniem istniejących zbiorników i wykonaniem czwartego syfonu pod rzeką Iną. Z uwagi na wysokie koszty opracowania samego projektu, jak również późniejszej budowy całej infrastruktury Spółka cały czas poszukiwała środków na sfinansowanie tego zadania, którego łączny koszt na dzień opracowania koncepcji wynosił ponad 60 mln zł.

W sprawie działań dotyczących realizacji przedsięwzięć wskazanych w koncepcji opracowanej w 2021 r. Prezes wyjaśnił: (...) *Spółka od kilku lat prowadzi szereg działań finalnie zmierzających do jej zrealizowania. W wyjaśnieniach podał także: Spółka była w stałym kontakcie z Miastem w sprawie realizacji retencji na terenie OŚ. 6 sierpnia 2021 r. na wniosek Spółki Miasto jako jednostka samorządu terytorialnego i beneficjent złożyło wniosek w ramach Polskiego Ładu - Przedsięwzięcie nie uzyskało dofinansowania. Następnie w wyniku przeprowadzania kilku spotkań w tym również z przedstawicielami parlamentarzystów (...) oraz przedstawicielami PGW WP, RDOŚ doszło do złożenia w dniu 16 sierpnia 2023 r. w ramach Polskiego Ładu wniosku o dofinansowanie przez Miasto jako beneficjenta Programu. Przedsięwzięcie uzyskało dofinansowanie. Obecnie został wykonany Program Funkcjonalno-Użytkowy i rozpoczęto procedurę wyłonienia wykonawcy w trybie zaprojektuj i wybuduj. Spółka na mocy umowy z Miastem będzie inwestorem zastępczym tego zadania. (...) Zastosowanie tego rozwiązania pozwoli, że pierwsza „fala” mieszaniny ścieków nie trafi do rzeki, tylko na retencję na oczyszczalni. Maksymalnie może to być dodatkowe 28 tys. m³, co wynika z opracowanych dwóch ekspertyz (...). Są to zbiorniki zlokalizowane na oczyszczalni, które wcześniej służyły do zagęszczania osadów i nieużywane są od roku 2000. Można jeszcze zwiększyć na oczyszczalni retencję o kolejne 10 tys. m³, ale w tym przypadku należałoby zrealizować kolejną inwestycję (...), a mianowicie drugi etap modernizacji oczyszczalni, polegający na wykonaniu pełnej fermentacji wraz z węzłem zagospodarowania osadów oraz zwolnieniem zbiornika na zwiększenie retencji dla poprawy gospodarki wodami opadowymi. (...).*

(akta kontroli str. 1043, 1221-1222a, 2105-2107, 2131, 2189-2194)

W piśmie nr DT/TS/4068/2022 z 10 stycznia 2023 r. Prezes wyraził gotowość spotkania z RDOŚ w celu ustalenia możliwości pozyskania środków na zrealizowanie zadań oraz poprosił o wsparcie Spółki w możliwości pozyskania środków zewnętrznych. Prezes wyjaśnił: *W związku z koniecznymi potrzebami inwestycyjnymi Spółki zmierzającymi do podniesienia standardów jakości świadczonych usług, w tym uwzględnienia występowania zdarzeń dotyczących zrzutu ścieków bezpośrednio do rzeki Iny z pominięciem procesu technologicznego (...) wymagany jest szereg nakładów o kilkudziesięciomilionowej wartości. Z tego tytułu Spółka ustawicznie poszukuje środków na wsparcie realizacji przywołanych powyżej inwestycji, aby z jednej strony zminimalizować ich koszt do poziomu możliwego do poniesienia przez Spółkę na rzecz mieszkańców. Pismo (...) było jedną z prób uzyskania możliwego wsparcia zarówno w charakterze bezpośrednim, a więc uzyskania dotacji od adresata pisma, jak również pośrednio, poprzez możliwość wpływu przywołanego powyżej organu na wsparcie działań objętych wsparciem finansowym przez jakiegokolwiek instytucje rządowe. Niestety wbrew oczekiwaniom Spółki RDOŚ nie podjął działań, które w jakikolwiek sposób mogłyby ułatwić Spółce pozyskanie zewnętrznego źródła finansowania. (...).*

(akta kontroli str. 1629)

W wieloletnim planie na lata 2018-2021 Spółka ujęła następujące przedsięwzięcia rozwojowo-modernizacyjne dot. sieci kanalizacyjnej: budowa sieci kanalizacji

sanitarnej DN250L-405m, tłoczny DN90L-2x75m wraz z przepompownią PPNT⁶³ (2018: 40 tys. zł⁶⁴); budowa dwóch odcinków sieci kanalizacji tłocznej w ulicy Sadowej wraz z modernizacją przepompowni P8 i P9 (2020: 115 tys. zł⁶⁵); budowa sieci kanalizacyjnej DN300 L-950m na terenie PSSE 2018: 250 tys. zł⁶⁶ (nakłady poniesione w latach wcześniejszych: 17,99 tys. zł); budowa sieci kanalizacyjnej DN200 w ulicy Tańskiego-Sniadeckiego (2018: 30 tys. zł⁶⁷); modernizacja przepompowni P1 ul. Warszawska (nakłady poniesione we wcześniejszych latach: 25,38 tys. zł⁶⁸); przebudowa włączenia kolektora DN1000 w układ kanalizacji w ulicy Piłsudskiego-Konopnickiej (2021: 220 tys. zł⁶⁹); rozbudowa sieci kanalizacyjnej na terenie Miasta⁷⁰ (2020: 100 tys. zł, 2021: 50 tys. zł); budowa sieci kanalizacyjnej w ulicy Nowowiejskiej wraz z przepompownią, kanalizacja grawitacyjna DN200 L-674m i kanalizacja tłoczna DN90 L-463m⁷¹ (2019: 300 tys. zł, 2020: 100 tys. zł, nakłady poniesione we wcześniejszych latach: 83,15 tys. zł); budowa sieci kanalizacyjnej DN200 w ulicy Morskiej, Szosie Maszewskiej i w ulicy Wiśniowej⁷² (skrzyżowanie) (2019: 70 tys. zł, nakłady poniesione we wcześniejszych latach: 3,5 tys. zł); budowa sieci kanalizacyjnej DN200 w ulicy Grudziądzkiej (2018: 40 tys. zł⁷³). Suma zaplanowanych kosztów w poszczególnych latach wyniosła: 1 010 tys. zł w 2018 r., 1 100 tys. zł w 2019 r., 935 tys. zł w 2020 r., 495 tys. zł w 2021 r. W planie wskazano jako źródła finansowania środki własne. Podana w planie data zakończenia realizacji: 2021 r.

Pośród zadań racjonalizujących odprowadzanie i oczyszczanie ścieków wymieniono: dokończenie wykonania układów do przesyłania stanów alarmowych i zdalnego sterowania przepompowni ścieków ze sprowadzeniem sygnału na oczyszczalnię ścieków i do bazy Zakładu Wodociągów i Kanalizacji; zakup urządzenia specjalistycznego do inspekcji TV kanałów; dostosowanie jednostek kanalizacyjnych pod planowane inwestycje miejskie; monitoring sieci kanalizacyjnej (pomiar wypełnienia kolektorów wraz z zakupem deszczomierzy).

(akta kontroli str. 511, 513, 515, 674)

W wieloletnim planie na lata 2022-2024 ujęto poniższe przedsięwzięcia rozwojowo-modernizacyjne dot. rozbudowy sieci kanalizacji sanitarnej na terenie miasta: budowa sieci kanalizacyjnej na osiedlu Pyrzyckim kanalizacja grawitacyjna DN200 L-900m I etap DN200 L-700m II etap (2022 r. - 700 tys. zł; 2024 r. - 600 tys. zł)⁷⁴; budowa sieci kanalizacyjnej DN200 L-200m w ulicy Sniadeckiego (2023 r. - 200 tys. zł)⁷⁵; budowa sieci kanalizacyjnej DN200 L-200m w ulicy Nowowiejskiej (2023 r. - 200 tys. zł)⁷⁶; modernizacja przepompowni przy ul. Warszawskiej (2022 r. - 1 500 tys. zł)⁷⁷; budowa sieci kanalizacyjnej w ulicy Aleja Dębowa wraz z przepompownią, kanalizacja grawitacyjna DN200 L-320m i kanalizacja tłoczna DN90 L-170m (2024 r. - 700 tys.)⁷⁸. Planowane źródło finansowania: środki własne. Wskazana w planie data zakończenia realizacji: 2024. Z kolei w ramach zadania „Opracowanie dokumentacji projektowej dotyczącej Budowy instalacji przetwarzania osadów ściekowych wraz z przebudową i rozbudową OŚ w Stargardzie” zaplanowano: budowę instalacji przetwarzania osadów ściekowych w oparciu o proces fermentacji metanowej w zamkniętych

⁶³ Park Przemysłowy Nowoczesnych Technologii.

⁶⁴ Wykonanie 124,76 tys. zł. Zadanie zakończone.

⁶⁵ Wykonanie 2019-2021 łącznie 536 tys. zł. Zadanie zakończone.

⁶⁶ Wykonanie 2018-2019 łącznie 376,46 tys. zł. Zadanie zakończone.

⁶⁷ Wykonanie 2019 53,78 tys. zł. Zadanie zakończone.

⁶⁸ Zadanie przesunięte na kolejne lata.

⁶⁹ Wykonanie 2019-2020 łącznie 375 tys. zł. Zadanie zakończone.

⁷⁰ Rezygnacja z zadania.

⁷¹ Zadanie przesunięte na kolejne lata.

⁷² Wykonanie 2018 72 tys. zł. Zadanie zakończone.

⁷³ Wykonanie 54,90 tys. zł. Zadanie zakończone.

⁷⁴ Wykonanie lata 2022-2023 łącznie 572 tys. zł. Zadanie wykonano w zakresie przesłanych wniosków przyłączeniowych od osób prywatnych, kontynuacja w kolejnych latach 2024-2026.

⁷⁵ Zadanie zostało przesunięte do realizacji po 2026 r.

⁷⁶ Wykonanie 2022 r. 60 tys. zł. Zadanie zrealizowane.

⁷⁷ Zadanie przesunięte do realizacji po 2026 r.

⁷⁸ Zadanie zostało przesunięte do realizacji po 2026 r.

komorach fermentacyjnych z wykorzystaniem biogazu, układem kogeneracji oraz instalacją przetwarzania przefermentowanych osadów ściekowych w nawóz na terenie oczyszczalni ścieków w Stargardzie (2023 r. – 1 000 tys. zł)⁷⁹; przebudowę i rozbudowę oczyszczalni ścieków w Stargardzie poprzez rozbudowę układu doprowadzania ścieków do oczyszczalni w rejonie rzeki Iny wraz z budową przepompowni ścieków – wód deszczowych dopływających w pogodzie deszczowej do oczyszczalni oraz adaptacją istniejących obiektów na cele retencyjne i budową instalacji do odbioru (2023 r. – 200 tys. zł dokumentacja projektowa)⁸⁰. Planowane źródła finansowania: środki własne, pożyczki i dotacje. Zaplanowana data zakończenia realizacji: 2024.

(akta kontroli str. 528-531, 675-676)

Według wyjaśnień Prezesa: *W (...) planie wieloletnim na lata 2018-2021 do zadań które bezpośrednio przyczyniają się na rzecz ograniczenia zanieczyszczenia rzeki Iny to zadanie przebudowa włączenia kolektora DN1000 w układ kanalizacji w ulicy Piłsudskiego – Konopnickiej. Zadanie to przyczyniło się do wyeliminowania wąskiego gardła na sieci kanalizacyjnej, co z kolei spowodowało ograniczenie zadziałania przelewu burzowego w ulicy Konopnickiej – wylot przy ulicy Brzozowej. W opracowanym planie wieloletnim na lata 2022-2024 do zadań, które bezpośrednio przyczyniają się na rzecz ograniczenia zanieczyszczenia rzeki Iny to zadanie Przebudowa i rozbudowa oczyszczalni (...) Po realizacji tego zadania nadmiar wód opadowych zamiast do rzeki trafi do zbiorników retencyjnych ograniczając w ten sposób zrzut ścieków komunalnych do rzeki, który niekorzystnie oddziałuje na jej ekosystem.*

(akta kontroli str. 2132)

Zadania na sieci kanalizacyjnej zrealizowane przez Spółkę poza wieloletnim planem na lata 2018-2021 obejmowały⁸¹: budowę sieci kanalizacyjnej DN300L - ok. 2 400 m wraz z przepompownią na terenie PPNT⁸²; budowę sieci kanalizacyjnej w ulicy Na Grobli⁸³; budowę sieci kanalizacyjnej DN200L-70m w ulicy Podmiejskiej⁸⁴; budowę sieci kanalizacyjnej DN250/200, tłoczny DN90 wraz z przepompownią w ulicy Różanej⁸⁵; budowę sieci kanalizacji sanitarnej DN250 ul. Szarych Szeregów (KZ2)⁸⁶; budowę sieci kanalizacji sanitarnej DN200 ul. Łąkowa⁸⁷; budowę sieci kanalizacji sanitarnej DN200 ul. Mazurska⁸⁸. W roku 2023 Spółka zrealizowała przedsięwzięcie nieujęte w wieloletnim planie na lata 2022-2024, a mianowicie wymianę sieci kanalizacyjnej w ulicy Włosienniczej o dł. ok 74 m za kwotę 152 tys. zł. Powyższe zadania finansowane były ze środków własnych. Zadania nieujęte w wieloletnich planach znalazły odzwierciedlenie w planach inwestycyjnych:

(akta kontroli str. 672-676, 2105-2106)

Wśród kierunków rozwoju Spółki podanych w sprawozdaniach Spółki za 2022 r. i 2023 r. podano m.in. budowę i wymianę sieci kanalizacyjnej na terenie miasta oraz w parkach przemysłowych i zwiększenie retencji ścieków dopływających w pogodzie deszczowej do oczyszczalni ścieków. Wskazano również, że Spółka będzie realizowała jako inwestor zastępczy zadanie Miasta pn. „Budowa przepompowni nadmiarowej ścieków wraz z adaptacją obiektów kubaturowych i wykonaniem niezbędnych urządzeń na terenie oczyszczalni ścieków w Stargardzie”. W latach

⁷⁹ Zadanie ujęte do realizacji na lata 2024-2026.

⁸⁰ Zadanie ujęte do realizacji na lata 2024-2026.

⁸¹ Ponadto zadanie Budowa przepompowni na terenie Miasta – ul. Grudziądzka przesunięto na kolejne lata.

⁸² Plan: 2019 r. – 32,70 tys. zł, 2020 r. – 300 tys. zł, 2021 r. – 15 tys. zł. Wykonanie lata 2019-2021 łącznie 436,45 tys. zł.

⁸³ Plan i wykonanie 2020 r. 15 tys. zł.

⁸⁴ Plan 2019 r. – 60 tys. zł. Wykonanie 2019 r. – 44,31 tys. zł.

⁸⁵ Plan 2019 r. – 149,80 zł. Wykonanie 2020 r. – 152,37 tys. zł.

⁸⁶ Plan 2019 r. - 7 tys. zł (wykonanie 7 tys. zł), 2020 – 450 tys. zł (wykonanie 363,75 tys. zł).

⁸⁷ Plan 2020 r. – 10 tys. zł (wykonanie 4,60 tys. zł), 2021 r. – 485 tys. zł (wykonanie 382,64 tys. zł).

⁸⁸ Plan 2021 r. 50 tys. zł (wykonanie 40 tys. zł).

2021-2023 Spółka nie była wykonawcą przedsięwzięć Miasta⁸⁹ dotyczących gospodarki ściekowej.

(akta kontroli str. 80, 680-682, 1711,1926)

3. Planowane i poniesione przez Spółkę w latach 2021-2023 wydatki dot. gospodarki ściekowej wynosiły:

- wydatki remontowe ogółem: 2021 r. – plan 908,19 tys. zł (wykonanie 1 243,06 tys. zł), 2022 r. – plan 692,61 tys. zł (wykonanie 715,93 tys. zł), 2023 r. – plan 3 437,19 (wykonanie 3 578,36 tys. zł);
- wydatki remontowe dot. kanalizacji i oczyszczania ścieków: 2021 r. – plan 737,49 tys. zł (wykonanie 770,72 tys. zł⁹⁰), 2022 r. – plan 692,61 tys. zł (wykonanie 714,64 tys. zł⁹¹), 2023 r. – plan 1 656,19 zł (wykonanie 1 822,21 tys. zł⁹²);
- wydatki inwestycyjne ogółem: 2021 r. – plan 3 934,22 tys. zł (wykonanie 3 882,5 tys. zł), 2022 r. – plan 2 619,51 tys. zł (wykonanie 2 163,96 tys. zł), 2023 r. – plan 3 063,44 tys. zł (wykonanie 2 021,86 tys. zł);
- wydatki inwestycyjne dot. kanalizacji i oczyszczania: 2021 r. – plan 2 012,67 tys. zł (wykonanie 1 769,08 tys. zł⁹³), 2022 r. – plan 1 378,16 tys. zł (wykonanie 1 146,53 tys. zł⁹⁴), 2023 r. – plan 1 919,44 tys. zł (wykonanie 904,86 tys. zł⁹⁵).

Źródłami finansowania ww. wydatków były środki własne Spółki.

(akta kontroli str. 51-80, 547-548, 569-570, 680-682, 967-970, 1698-1711, 1930)

W latach 2021-2023 przeprowadzano remonty bieżące sprzętu, urządzeń i obiektów budowlanych będących w posiadaniu Spółki w celu utrzymania ich należytej sprawności. Obiekty do remontów kwalifikowano w oparciu o diagnozę ich stanu technicznego oraz zgłaszane informacje o usterkach. Prace remontowe wykonywane były we własnym zakresie oraz zlecane firmom specjalistycznym. W ww. latach wystąpiło 20 awarii⁹⁶ mieszadeł na oczyszczalni ścieków oraz odpowiednio: pięć, 12 i 13 awarii sieci kanalizacyjnej (wskaźniki awaryjności wyniosły odpowiednio 0,03/1km/rok, 0,07/1km/rok oraz 0,07/1 km/rok)⁹⁷. W latach 2021-2023 średni czas usuwania awarii wyniósł 6-8 godzin. Prezes wyjaśnił, że nie było przerw w świadczeniu usług kanalizacyjnych, które przekraczałyby 12 godzin. Podczas

⁸⁹ Przedsięwzięć realizowanych i finansowanych przez Miasto, których wykonawcą była Spółka.

⁹⁰ Wyremontowano ogółem 2 084 m sieci kanalizacyjnej. Na terenie oczyszczalni wyremontowano: wyeksploatowane stopnie sprężania dmuchaw GM 7L (3 szt.) i GM 60S (4 szt.), wyeksploatowane wirniki w pompach w pompowni głównej (2 szt.) oraz wyeksploatowane belki zgarniające w osadniku.

⁹¹ Wyremontowano 252 m sieci kanalizacyjnej metodą bezwykopową oraz wymieniono 10 włazów nastudziennych.

⁹² Wymieniono pięć włazów nastudziennych, wyremontowano 604 m sieci kanalizacyjnej metodą bezwykopową, na terenie oczyszczalni wykonano remonty urządzeń zapewniające prawidłową pracę w zakresie technologii i odbioru ścieków.

⁹³ Wybudowano ogółem 2 938,51 m sieci kanalizacji sanitarnej grawitacyjnej, zmodernizowano przepompownię ścieków przy ul. Sadowej wraz z budową nowego przewodu tłoczego o długości 142 m. Wybudowano przepompownie ścieków: przy ul. Nowowiejskiej, ul. Łąkowej i ul. Metalowej wraz z przewodami tłoczczymi o długości odpowiednio: 462,5 m, 129,9 m i 156,63 m. Opracowano dokumentację kosztorysowo-projektową na budowę sieci kanalizacyjnej w rejonie ul. Powstańców Warszawy, dokumentację projektową przedsięwzięcia „Budowa sieci kanalizacji sanitarnej w rejonie osiedla Pyrzyckiego”. Wybudowano sieci kanalizacyjne: w ul. Łąkowej, w ul. Nowowiejskiej, w ul. Mazurskiej, ul. Metalowej oraz odkupiono od inwestorów prywatnych 1 813,4 m sieci kanalizacji sanitarnej. Wymieniono 61 włazów nastudziennych w pasach drogowych. Kontynuując rozpoczęte w 2020 r. prace, zainstalowano monitoring wypełnienia kanałów oraz uzupełniono monitoring przepompowni i tłoczni na terenie Miasta. Opracowano koncepcję dla zadania dotyczącego budowy zamkniętych komór fermentacyjnych oraz budowy przepompowni nadmiarowej ścieków z obiektami towarzyszącymi. Ponadto w ramach wspólnych zadań z Miastem Spółka zakończyła rozbudowę sieci wodociągowo-kanalizacyjnej na terenie PPNT oraz w drodze KZ2.

⁹⁴ Wybudowano ogółem 1 000 m sieci kanalizacji sanitarnej grawitacyjnej oraz wykupiono od inwestorów prywatnych 1 034 m sieci kanalizacji sanitarnej. W ramach kontynuacji prac w zakresie monitoringu wypełnienia kanałów, zamontowane zostały kolejne trzy punkty pomiarowe umieszczone w studniach kanalizacyjnych.

⁹⁵ Wybudowano ogółem 136 m sieci kanalizacji sanitarnej grawitacyjnej. Zainstalowano dwa punkty pomiarowe do monitoringu wypełnienia kanałów. Rozbudowano monitoring przepompowni i tłoczni na terenie miasta o trzy kolejne obiekty. Odkupiono od inwestorów prywatnych 1 579 m sieci kanalizacji sanitarnej. Wymieniono 74 m sieci kanalizacji sanitarnej grawitacyjnej. Opracowano dokumentację projektową na budowę sieci kanalizacyjnej grawitacyjnej i tłocznej wraz z przepompownią w ul. Kobaltowej, Metalowej i Śniadeckiego. Kontynuowano montaż monitoringu wypełnienia kanałów (rozpoczęty w 2020 r.).

⁹⁶ Z tego: cztery w 2021 r. i po osiem w 2022 r. i w 2023 r. Od daty wystąpienia awarii do jej usunięcia upływało w tych latach odpowiednio: od 45 dni do 51 dni (średnio 48), od 21 dni do 68 dni (średnio 41) oraz od 36 dni do 97 dni (średnio 71).

⁹⁷ Przyczyną awarii w 2021 r. były przede wszystkim rozszczelnienia na łączeniach, które doprowadziły do wymycia podbudowy i zapadnięcia pasa drogowego. Przyczyną awarii w 2022 r. i 2023 r. był przede wszystkim zły stan techniczny górnej części kanału – pęknięcia punktowe. W wyniku erozji górna część zapadła się wymywając podbudowę i doprowadzając do ugięcia asfaltu.

usuwania awarii zapewniony był ciągły odbiór ścieków, w związku z tym nie było konieczności przekazywania Prezydentowi informacji, o których mowa w dziale III pkt 4 zezwolenia na zbiorowe odprowadzanie ścieków. Kierownik Pionu Techniczno-Exploatacyjnego⁹⁸ wyjaśnił, że w kontrolowanym przez NIK okresie nie wydarzyła się żadna awaria, która zagrażałaby w płynnym odbiorze ścieków i ich jakości. Także żadna awaria na przepompowniach jak i na sieciach nie wstrzymała świadczenia usługi w zakresie odbioru ścieków.

(akta kontroli str. 57, 73, 546-547, 568-569, 677-683, 685-685a, 967-970, 983, 1704)

4. W wyniku badania dokumentacji dotyczącej siedmiu obiektów budowlanych⁹⁹ stwierdzono, że:

- a) dla wszystkich obiektów założono w 2015 r. i prowadzono książki obiektów budowlanych, zgodne ze wzorem określonym w załączniku do rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 3 lipca 2003 r. w sprawie książki obiektu budowlanego¹⁰⁰, w których odnotowano przeprowadzone okresowe kontrole roczne i pięcioletnie tych obiektów¹⁰¹;
- b) każdy ze sprawdzonych obiektów poddawany był okresowym kontrolom budowlanym rocznym i pięcioletnim, o których mowa w art. 62 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy Prawo budowlane. Kontrole przeprowadziły osoby posiadające wymagane uprawnienia budowlane odpowiedniej specjalności;
- c) w protokołach z kontroli pięciu obiektów wskazano, że znajdują się one w należyтым stanie technicznym, zapewniającym ich dalsze bezpieczne użytkowanie i nie sformułowano zaleceń pokontrolnych. W przypadku dwóch obiektów¹⁰² stwierdzono, że pomimo iż nie znajdują się w należyтым stanie technicznym, to nie zagrażają życiu lub zdrowiu, bezpieczeństwu mienia bądź środowiska, jednak wymagają niezbędnych remontów. Dla OBF zalecono wykonanie kapitalnego remontu w przypadku podjęcia decyzji o korzystaniu z obiektu (w czasie kontroli NIK obiekt nie był wykorzystywany). Dla zbiornika retencyjnego wód deszczowych (obiekt nr 13A) w protokołach z kontroli rocznych z 12 sierpnia 2022 r. i 18 sierpnia 2023 r. zalecono naprawić spękania dna i ścian bocznych zbiornika retencyjnego oraz podnieść posadzkę przy wylocie, celem umożliwienia odpływu wszystkich wód ze zbiornika. Zalecenia te nie zostały wykonane, co opisano w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 663, 1630-1635, 1636-172, 2134-2136)

W wyniku sprawdzenia dokumentacji 18 obiektów budowlanych¹⁰³ stwierdzono, że nie zapewniono przeprowadzania okresowych kontroli pięcioletnich dla wszystkich 10 objętych badaniem sieci kanalizacji sanitarnej posiadanych przez Spółkę i podziemnego zbiornika do gromadzenia ścieków, położonego przy ul. Mazowieckiej w Stargardzie¹⁰⁴. Dla zbiornika tego nie prowadzono również kontroli rocznych i książki obiektu budowlanego. W skontrolowanych książkach obiektów budowlanych nie wskazano osoby upoważnionej do dokonywania wpisów oraz wpisy do książek dotyczące kontroli rocznych nie obejmowały danych identyfikujących osoby, które

⁹⁸ Dalej: PTE.

⁹⁹ Stacja zlewczą ścieków dowożonych (obiekt nr 4), zbiornik retencyjny wód deszczowych (obiekt nr 13A), OBF Nr 2 (obiekt nr 50), zbiornik retencyjny ścieków surowych (obiekt nr 8), komora przelewowa (obiekt nr 1), wylot ścieków nadmiarowych (obiekt nr 46), wylot ścieków oczyszczonych (obiekt nr 45).

¹⁰⁰ Dz. U. Nr 120, poz. 1134, dalej: rozporządzenie w sprawie książki obiektu budowlanego.

¹⁰¹ Wpisy zawierały dane identyfikujące dokumenty będące przedmiotem wpisu, a w przypadku kontroli pięcioletnich także dane identyfikujące osobę, która dokument wystawiła.

¹⁰² Zbiornik retencyjny wód

¹⁰³ Stacja zlewczą ścieków dowożonych (obiekt nr 4), zbiornik retencyjny wód deszczowych (obiekt nr 13A), OBF Nr 2 (obiekt nr 50), zbiornik retencyjny ścieków surowych (obiekt nr 8), komora przelewowa (obiekt nr 1), wylot ścieków nadmiarowych (obiekt nr 46), wylot ścieków oczyszczonych (obiekt nr 45) oraz sieci kanalizacji sanitarnych w ul. Sadowej, Grottera, Brzozowej, Stowackiego, Szczecińskiej, Limanowskiego, Metalowej, Stonecznej, Piłsudskiego i Park Przemysłowy w Stargardzie.

¹⁰⁴ Nr inw. 2-10004.

sporządziły protokoły z tych kontroli. Powyższe zagadnienia opisano w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 663, 1630-1635, 1636-1672, 2134-2136)

5. Plany kontroli wewnętrznych Spółki na lata 2021- 2023 nie obejmowały zagadnień dotyczących gospodarki ściekowej. W 2023 r. poza planem kontroli przeprowadzona została kontrola wewnętrzna dotycząca zagospodarowania komunalnych osadów ściekowych pochodzących z oczyszczalni ścieków w Stargardzie w latach 2020-2023. Wnioski pokontrolne dotyczyły m.in. sposobu realizacji umowy na transport osadów oraz usługę zagospodarowania osadów w związku ze wzrostem kosztów zagospodarowania, a także podjęcia działań w celu pozyskiwania odbiorców indywidualnych osadów.

(akta kontroli str. 92, 97-98, 124, 138-139, 147-148, 160, 169-175)

W maju 2022 r. przeprowadzony został w Spółce na jej zlecenie audyt zewnętrzny, w zakresie wypełniania wymogów wynikających z przepisów dotyczących ochrony środowiska w 2021 r. i 2022 r., który obejmował gospodarkę odpadami i gospodarkę wodno-ściekową. W wyniku audytu stwierdzono m.in. że: na terenie oczyszczalni ścieków zbierany był bez zezwolenia na przetwarzanie odpadów materiał z czyszczenia studzienek kanalizacyjnych (klasyfikowany jako odpad 20 03 06). Odpad ten wylewany był na otwarty nieuszczelniony plac magazynowy. Przy placu zlokalizowana była studzienka kanalizacyjna, do której w sposób niezorganizowany spływała część płynna osadu. Przetwarzanie odpadów następowało w sposób powodujący powstanie uciążliwości zapachowych oraz w sposób mogący powodować zagrożenia dla wody, powietrza i gleby¹⁰⁵. Nie stwierdzono nieprawidłowości dotyczących spełnienia wymagań wynikających z posiadanego przez Spółkę pozwolenia wodnoprawnego na odprowadzanie ścieków.

W wyniku audytu sformułowano zalecenia dotyczące m.in. wykonania instalacji do przetwarzania odpadów 20 03 06 wraz z uzyskaniem zezwolenia na ich przetworzenie oraz zmiany pozwolenia na wytwarzanie odpadów.

Zalecenia z audytu dotyczące wyeliminowania stwierdzonych nieprawidłowości nie zostały w pełni zrealizowane i Spółka nadal wytwarzała i magazynowała odpady z czyszczenia studzienek kanalizacyjnych bez wymaganego zezwolenia, co opisano w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 861-877, 985, 1248-1264, 2170-2177)

Wody Polskie przeprowadziły w Spółce 25 października 2022 r. kontrolę, której zakres obejmował: wykonywanie urządzeń wodnych, korzystanie z wód oraz ochronę zasobów wodnych, przestrzeganie warunków ustalonych w decyzjach wydanych na podstawie ustawy Prawo wodne oraz utrzymanie wód i urządzeń wodnych. W protokole z kontroli nie wskazano nieprawidłowości.

Według informacji uzyskanej w trakcie prowadzonej kontroli¹⁰⁶ od Dyrektora Zarządu Zlewni w Stargardzie PGW WP, 18 lipca 2023 r. przeprowadzono oględziny wylotów przelewów burzowych kanalizacji ogólnospławnej w Stargardzie, zlokalizowanych przy ul. Brzozowej (zrzut z ul. Konopnickiej i ul. Wojska Polskiego), z którego następuje największy zrzut ścieków przy deszczach nawalnych i przy ul. Drzymały 65. Podczas oględzin stwierdzono, że zarówno wyloty, jak i kanał doprowadzający ścieki do wód rzeki Iny utrzymywane były w należyłym stanie.

(akta kontroli str. 1221-1222a, 1320-1329, 1685)

W okresie od 16 maja do 19 czerwca 2023 r. Spółka została skontrolowana przez WIOŚ przy udziale pracowników PGW WP RZGW w Szczecinie. Stwierdzono, że Spółka eksploatowała przelewy burzowe (16) bez wymaganego pozwolenia wodnoprawnego na usługę wodną obejmującą wprowadzanie nieoczyszczonych

¹⁰⁵ Art. 16 i art. 30 ust. 1 ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (Dz.U. z 2023 r. poz. 1587, ze zm.), dalej: ustawa o odpadach.

¹⁰⁶ Na podstawie art. 29 ust. 1 pkt 2 lit f ustawy o NIK.

ścieków do wód rzeki Iny. Ponadto stwierdzono brak pomiarów ilości ścieków odprowadzanych po uruchomieniu przelewu burzowego przy ul. Brzozowej w Stargardzie, co stanowiło naruszenie decyzji RDOŚ z 18 sierpnia 2021 r. oraz niewykonanie badań po uruchomieniu 17 czerwca 2023 r. ww. przelewu burzowego, do których Spółka była zobowiązana na podstawie tej decyzji.

(akta kontroli str. 986, 989-994)

Odbiorcy usług nie wnieśli w latach 2021-2023 skarg i wniosków dotyczących kanalizacji i oczyszczania ścieków¹⁰⁷. Do Spółki nie wpłynęły również skargi dotyczące odprowadzania ścieków, wprowadzania do wód lub do ziemi ścieków lub mieszaniny ścieków oraz wód opadowych i roztopowych ani zagospodarowania wód opadowych i roztopowych.

(akta kontroli str. 546-586, 901-903, 967-969)

6. W umowach o zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków Spółka, określiła obowiązki odbiorców usług dotyczące m.in. nieodprowadzania do urządzeń Spółki substancji, które wskutek swojego składu chemicznego lub temperatury mogłyby uszkodzić urządzenia kanalizacyjne, powodować zagrożenie pożarowe lub wybuchowe, oddziaływać szkodliwie na bezpieczeństwo i zdrowie osób obsługujących lub powodować zagrożenie środowiska naturalnego. Wymieniono substancje i odpady, których wprowadzanie do urządzeń kanalizacyjnych jest zabronione. Określono także, w jakich przypadkach Spółka może zamknąć przyłącze kanalizacyjne¹⁰⁸. W przypadku odbioru ścieków przemysłowych lub innych niż socjalno-bytowe wskazywano maksymalne wartości stężeń zanieczyszczeń oraz temperatury odprowadzanych ścieków, a także określono zakaz rozcieńczania ścieków wodą w celu uzyskania dopuszczalnych wartości wskaźników zanieczyszczeń. Określono uprawnienia Spółki do kontroli składu ścieków wprowadzanych do miejskiej sieci kanalizacyjnej, zasady poboru prób i ponoszenia kosztów przeprowadzenia analiz oraz sytuacje, w których Spółka może odmówić przyjęcia ścieków ze skutkiem natychmiastowym. Określono również zasady ustalania opłaty za przekroczenia warunków wprowadzania ścieków przemysłowych.

(akta kontroli str. 1514-1554)

W latach 2021-2024 nie było przypadków odmowy przez Spółkę przyjęcia ścieków ze skutkiem natychmiastowym, tj. zamknięcia przyłącza, w wyniku stwierdzenia, że ścieki zawierają substancje trujące lub szkodliwe dla otoczenia i obsługi. Spółka nie była również powiadamiana przez podmioty odprowadzające do sieci kanalizacyjnej ścieki przemysłowe o awariach powodujących zrzut niebezpiecznych substancji do urządzeń kanalizacyjnych.

(akta kontroli str. 987)

Kontrole ilości i jakości ścieków bytowych i przemysłowych oraz kontrole przestrzegania warunków wprowadzania ścieków do urządzeń kanalizacyjnych nie były prowadzone przez Spółkę regularnie, pomimo takiego obowiązku określonego w art. 9 ust. 3 ustawy o zbiorowym odprowadzaniu ścieków, co opisano w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 683-736, 941-954)

Analiza dokumentacji z kontroli dostawcy ścieków przemysłowych (z 8 czerwca 2022 r.), podczas której stwierdzono przekroczenie wykazała, że zgodnie z § 11 ust. 2 rozporządzenia Ministra Budownictwa z dnia 14 lipca 2006 r. w sprawie sposobu realizacji obowiązków dostawców ścieków przemysłowych oraz warunków wprowadzania ścieków do urządzeń kanalizacyjnych¹⁰⁹ poboru próbek dokonano po zawiadomieniu dostawcy ścieków przemysłowych i w obecności przedstawiciela dostawcy. W umowie nr I/58559/2019 zawartej z przedsiębiorcą 30 lipca 2019 r.

¹⁰⁷ Wniesione wnioski dotyczyły korekty faktur z uwagi na wystąpienie awarii na wewnętrznej instalacji wodociągowej oraz sprawdzenia wskazań wodomierzy głównych.

¹⁰⁸ Gdy jakość ścieków nie spełni wymagań określonych w umowie.

¹⁰⁹ Dz.U. z 2016 r., poz. 1757, dalej: rozporządzenie w sprawie obowiązków dostawców ścieków.

Spółka określiła wartości stężeń zanieczyszczeń, których nie mogą przekraczać ścieki przemysłowe wprowadzane do urządzeń kanalizacyjnych, zasady przeprowadzania kontroli i poboru prób, a w załączniku do umowy ustalono zakres wykonywanych badań laboratoryjnych. Według raportu akredytowanego laboratorium z 22 czerwca 2022 r. stwierdzono w pobranych próbkach przekroczenie dla parametru fosfor ogólny¹¹⁰. Spółka wezwała przedsiębiorcę do usunięcia przyczyn zaistniałego przekroczenia i zgodnie z § 10 ust. 2 ww. umowy obciążyła go kosztem laboratoryjnego badania ścieku, w którym stwierdzono przekroczenie. Jednocześnie poinformowała przedsiębiorcę, że zgodnie z § 14 ust. 5 umowy od dnia przeprowadzenia kontroli do dnia poprawy parametru ścieku naliczane będą opłaty dodatkowe. W wyniku ponownego pobrania prób 21 września 2022 r. (po zawiadomieniu przedsiębiorcy), nie stwierdzono przekroczeń. Działając na podstawie § 14 ust. 5 ww. umowy Spółka naliczyła 28 października 2022 r. opłatę za przekroczenie warunków wprowadzania ścieków przemysłowych w kwocie 806,88 zł. Opłata została uregulowana przez przedsiębiorcę w ustalonym terminie. Opłatę obliczono według wskazań wodomierza w okresie od 26 maja 2022 r. do 21 września 2022 r., pomimo iż pierwszą kontrolę, w której pobrane próby wskazały przekroczenie przeprowadzono 8 czerwca 2022 r., co opisano w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 683-727, 1464-1466)

W latach 2021-2022 Spółka przeprowadziła w każdym z tych lat po dwie kontrole ścieków bytowych płynących z gmin ościennych w ramach umów na hurtowy odbiór ścieków. Kontrola odbywała się na podstawie zawartych umów i polegała na poborze prób chwilowych ścieków płynących przez studzienki określone w umowach jako punkty kontrolne. Kontrole prowadzone były głównie ze względu na monitorowanie jakości ścieku z gmin ościennych i w przypadku stwierdzonych przekroczeń parametrów, wzywano operatora sieci do ich usunięcia. Przekroczenia pojedynczych parametrów stwierdzono: w 2021 r. w ośmiu próbach, w 2022 r. w pięciu i w 2023 r. w czterech.

(akta kontroli str. 986)

Uchwałą nr 93/21 z 1 czerwca 2021 r. Zarząd Spółki zatwierdził procedurę nawiązania współpracy pomiędzy MPGK, a podmiotem gospodarczym świadczącym usługi opróżniania zbiorników bezodpływowych i transportu nieczystości ciekłych (asenizacyjne) w zakresie przyjęcia i oczyszczania ścieków przez oczyszczalnię ścieków w Stargardzie. Przyjęcie procedury miało na względzie zapewnienie prawidłowego funkcjonowania instalacji oczyszczalni ścieków, jak również utrzymanie właściwych parametrów produktów końcowych procesu oczyszczania ścieków, poprzez podjęcie działań mających na celu uregulowanie jakościowe i ilościowe nieczystości ciekłych wprowadzanych do stacji zlewnej¹¹¹. Regulamin odbioru nieczystości ciekłych przez stację zlewną określał zasady i warunki przyjmowania nieczystości ciekłych, bytowo-gospodarczych i przemysłowych do stacji zlewnej Spółki¹¹² i stanowił załącznik do umów na odbiór ścieków, w których zleceniodawcy

¹¹⁰ Wyniósł 51 mgP/l, przy dopuszczalnej wartości 20 mgP/l.

¹¹¹ Procedura określała działania, jakie powinien podjąć podmiot ubiegający się o możliwość zrzuć nieczystości ciekłych do stacji zlewnej znajdującej się na terenie oczyszczalni ścieków. Załączniki do procedury stanowiły wzory wniosków: o wydanie zgody na przyjęcie nieczystości ciekłych do stacji zlewnej, o zawarcie (lub zmianę) umowy w zakresie przyjęcia i oczyszczania ścieków przez oczyszczalnię, wzór umowy na świadczenie usług w zakresie przyjmowania i oczyszczania ścieków, której integralną częścią był regulamin odbioru nieczystości ciekłych przez stację zlewną posadowioną na terenie oczyszczalni ścieków w Stargardzie (dalej: Regulamin odbioru nieczystości ciekłych przez stację zlewną) oraz wniosek o dopisanie pojazdów wskazanych we wniosku o zawarcie umowy do bazy systemu monitorowania obiektu oczyszczalni wraz ze wzorem protokołu przekazania kart chipowych do stacji zlewnej.

¹¹² W szczególności wskazywał jakich ścieków zabrania się wprowadzać do stacji zlewnych, warunki wprowadzania do stacji zlewnej ścieków przemysłowych, prawa i obowiązki odbiorcy nieczystości ciekłych, w tym prawo do kontroli jakości wprowadzanych ścieków pod względem ich zgodności z dopuszczalnymi stężeniami zanieczyszczeń, do obciążenia dostawcy opłatami określonymi w umowie, prawo do nie przyjęcia ścieków od dostawcy w przypadku nieprzestrzegania zasad lub wstrzymania odbioru ścieków w przypadku niedotrzymania przez dostawcę warunków umowy lub gdy jest to uzasadnione procesami technologicznymi związanymi z oczyszczaniem ścieków, a także przypadki w których wstrzymano zostanie dostawcy dostęp do stacji zlewnej. Regulamin określał także zasady kontroli jakości nieczystości ciekłych wprowadzanych do stacji zlewnej (§ 8).

zobowiązywali się do jego przestrzegania. W umowach zawarto zobowiązanie dostawców nieczystości ciekłych m.in. do umożliwienia pobrania próby na analizę kontrolną podczas rozładunku ścieków oraz wskazano wartości stężeń zanieczyszczeń jakich nie mogą przekraczać dowożone ścieki. Podano także jakiego rodzaju nieczystości oraz odpady nie mogą być wprowadzane do stacji zlewnej i określono sytuacje, w których zleceniobiorca ma prawo wstrzymać przyjęcie ścieków oraz rozwiązać umowę w trybie natychmiastowym. Zawarto również uprawnienie zleceniodawcy do obciążenia zleceniobiorcy dodatkowymi opłatami oraz sposób ich wyliczenia.

W 2021 r. Spółka poddała wyrywkowej kontroli zrzuty nieczystości ciekłych realizowane w ciągu 121 dni. Kontrolą objęci zostali wszyscy dostarczający w tym czasie nieczystości do stacji zlewnej¹¹³. W latach 2022-2023 Spółka przeprowadziła ogółem 1 050 kontroli parametrów nieczystości ciekłych dostarczanych do stacji zlewnej¹¹⁴. Przekroczenia stwierdzono w przypadku 680 próbek z 2022 r. (69,5%) i 370 z 2023 r. (97,4%)¹¹⁵. Wielkość naliczonych opłat dodatkowych, które zostały w całości uiszczone wyniosła 185 979,65 zł w 2022 r. i 279 850,31 w 2023 r.¹¹⁶

(akta kontroli str. 683, 728-736, 1464, 1472-1561)

W wyniku analizy dokumentacji z jednej losowo wybranej kontroli¹¹⁷ stwierdzono, że w związku z wynikami badań przeprowadzonymi przez akredytowane laboratorium, w których stwierdzono przekroczenie ChZT oraz azotu, Spółka prawidłowo¹¹⁸ ustaliła opłatę dodatkową za przekroczenie dopuszczalnych wartości wskaźników zanieczyszczeń nieczystości ciekłych, dostarczonych do stacji zlewnej Spółki przez firmę asenizacyjną w kwocie 904,98 zł netto. Przedsiębiorca wniósł opłatę dodatkową wraz z opłatą za przywóz ścieków.

(akta kontroli str. 878-897, 925, 1464-1468)

W sprawie kontroli podłączeń do miejskiej sieci kanalizacyjnej pod kątem wykrywania nielegalnych przyłączy, zobowiązany do realizacji tego zadania w zakresie czynności Kierownik PTE wyjaśnił, że z uwagi, iż infrastruktura kanalizacyjna jest infrastrukturą podziemną Spółka nie prowadzi kontroli w zakresie nielegalnych przyłączy kanalizacyjnych. Nie oznacza to, że temat był zaniechany. Podczas prac eksploatacyjnych na sieciach pracownicy sprawdzali poprawność przyjmowanych ścieków i o każdej nieprawidłowości informowali przełożonego. Ponadto kontrolę nielegalnych przyłączy sprawdzano poprzez prowadzenie inspekcji TV kolektorów kanalizacyjnych (miejskich sieci). Inspekcje takie nie wykazały w podanym okresie nielegalnych przyłączy. W wyjaśnieniach podał także, że każde nowe podłączenie do sieci kanalizacji odbywa się w obecności pracownika Spółki (na otwartym wykopie), co gwarantuje, że instalacja została wykonana i wpięta zgodnie z wcześniejszymi wytycznymi. Na taką okoliczność powstaje protokół odbioru¹¹⁹.

(akta kontroli str. 248-252, 941-942, 987)

¹¹³ Kontrola polegała na pobraniu od dwóch do pięciu prób, z których utworzono próbkę uśrednioną i poddawano ją robocznemu badaniu na urządzeniu pomiarowym znajdującym się na terenie oczyszczalni w zakresie podstawowych parametrów. Prowadzona kontrola wskazała na konieczność szczegółowej kontroli zrzutów nieczystości ciekłych dokonywanych przez firmy asenizacyjne. Wyrywkowe kontrole obejmowały kluczowe parametry technologiczne tj. azot ogólny, fosfor i ChZT.

¹¹⁴ 978 w 2022 r. i 380 w 2023 r. Stacja zlewna wyposażona była w urządzenie pomiarowe, na podstawie którego określana była ilość zrzucanych ścieków i urządzenie do automatycznego pobierania próby podczas zrzutu.

¹¹⁵ W okresie od stycznia – marca 2022 r. (kiedy to rozpoczęta została kontrola indywidualnych prób) pobrane do badania próby poddane były analizie dla parametrów azot ogólny, BZT₅, ChZT, fosfor oraz zawiesina ogólna. W wyniku przeprowadzonych kontroli stwierdzono, iż ścieki, które są zrucane do stacji zlewnej największe przekroczenia dopuszczalnych parametrów mają dla dwóch parametrów – azot ogólny oraz ChZT. Badanie pozostałych parametrów było ekonomicznie nieuzasadnione od tego rodzaju ścieku dlatego też odstąpiono od ich badania i od kwietnia 2022 r. badanie wykonywane jest dla dwóch parametrów. W przypadku pojawienia się chęci zrzutu ścieków przez firmy asenizacyjne z nowego źródła są one badane w szerszym zakresie celem ustalenia charakteru ścieku i ewentualne dopłaty przy kolejnych zrzutach są za te parametry, które są przekroczone a mieszczą się w katalogu określonym w umowie.

¹¹⁶ W 2021 r. nie naliczono opłat dodatkowych.

¹¹⁷ Przeprowadzonej 3 lipca 2023 r.

¹¹⁸ Zgodnie z zasadami określonymi w § 8 ust. 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 27 grudnia 2017 r. w sprawie ustalenia opłat podwyższonych za przekroczenie warunków wprowadzania ścieków do wód lub do ziemi (Dz.U. poz. 2501) oraz w § 3 umowy nr 19/D/2022 z 13 października 2022 r., ze zm. na świadczenie usług w zakresie przyjmowania i oczyszczania ścieków.

¹¹⁹ W 2021 r. podłączono 37 obiektów, w 2022 r. 34 i w 2023 r. 22.

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Spółka w latach 2021-2023:

a) bez posiadania wymaganych pozwoleń wodnoprawnych na usługę zrzutu ścieków, dokonała 25 zrzutów mieszaniny ścieków i wód opadowych z przelewów burzowych. I tak:

w 2021 r.

- poprzez przelew na ul. Brzozowej (działka nr 414 w obrębie 2 miasta Stargard) dokonano zrzutów 30 czerwca i 4 listopada 2021 r.;
- poprzez przelewy przy ul. Drzymały (działka nr 180 w obrębie 3 miasta Stargard), Światopełka (działka nr 154/1 w obrębie 11 miasta Stargard), Skłodowskiej-Curie (działka nr 176/3 w obrębie 11 miasta Stargard), Skłodowskiej-Curie (działka nr 154/1 w obrębie miasta Stargard), Krzywoustego park (prawa strona, działka nr 154/1 w obrębie 11 miasta Stargard) i Bydgoska-Robotnicza (działka nr 290 w obrębie 13 miasta Stargard) dokonano zrzutu 30 czerwca 2021 r.;

w 2022 r.

- poprzez przelew na ul. Brzozowej (działka nr 414 w obrębie 2 miasta Stargard) dokonano zrzutów 1 i 21 czerwca 2022 r., 1 lipca 2022 r., 18 i 20 sierpnia 2022 r. oraz 19 września 2022 r.;

w 2023 r.

- poprzez przelew na ul. Brzozowej (działka nr 414 w obrębie 2 miasta Stargard) dokonano zrzutów 17 czerwca 2023 r., 29 lipca 2023 r., 6 i 15 sierpnia 2023 r., 25 października 2023 r., 23 listopada 2023 r.;
- poprzez przelew na ul. Konopnickiej (działka nr 141/1 w obrębie 2 miasta Stargard) – dokonano zrzutów 17 i 26 czerwca 2023 r., 6 sierpnia 2023 r., 25 października 2023 r. oraz 23 listopada 2023 r.

(akta kontroli str. 593-606, 1799-1801, 1954-1971, 2072-2076, 2127-2130, 2183-2185)

Ogółem w związku z ww. zrzutami odprowadzono bez oczyszczenia w 2021 r. 62 625,2 m³ ścieków; w 2022 r. 19 782 m³ i w 2023 r. 78 378 m³.

(akta kontroli str. 2183-2185)

Zgodnie z art. 389 pkt. 1 ustawy Prawo wodne, jeżeli ustawa nie stanowi inaczej, pozwolenie wodnoprawne jest wymagane m.in. na usługi wodne. Według art. 35 ust. 3 ww. ustawy usługi wodne obejmują m.in. odbiór i oczyszczanie ścieków (pkt 3); wprowadzanie ścieków do wód lub do ziemi, obejmujące także wprowadzanie ścieków do urządzeń wodnych (pkt 4); odprowadzanie do wód lub do urządzeń wodnych - wód opadowych lub roztopowych, ujętych w otwarte lub zamknięte systemy kanalizacji deszczowej służące do odprowadzania opadów atmosferycznych albo w systemy kanalizacji zbiorczej w granicach administracyjnych miast (pkt 7).

Korzystanie przez Spółkę z usług wodnych polegających na wprowadzaniu ścieków do rzeki Iny bez wymaganego pozwolenia wodnoprawnego albo pozwolenia zintegrowanego skutkowało poniesieniem przez Spółkę w latach 2021-2023 opłat podwyższonych w kwocie ogółem 161 515,00 zł, z tego: w 2021 r. 59 590 zł, 2022 r. 51 560 zł (z czego Spółka uzyskała zwrot kwoty 4 700 zł na skutek wniesionych środków zaskarżenia) i 2023 r. 50 365 zł.

(akta kontroli str. 2195-2457)

b) bez wymaganej przepisami art. 80 ustawy Prawo wodne decyzji, dokonała 11 zrzutów ścieków poprzez przelewy burzowe I tak:

w 2021 r.

- poprzez przelew na ul. Brzozowej (działka nr 414 w obrębie 2 miasta Stargard) – dokonano zrzutów 30 czerwca i 4 listopada 2021 r. (decyzję uzyskano 4 sierpnia 2022 r.),

- poprzez przelew na ul. Drzymały (działka nr 180 w obrębie 3 miasta Stargard), Światopełka (działka nr 154/1 w obrębie 11 miasta Stargard), Skłodowskiej-Curie (działka nr 176/3 w obrębie 11 miasta Stargard), Skłodowskiej-Curie (działka nr 154/1 w obrębie miasta Stargard) dokonano zrzutu 30 czerwca 2021 r. (decyzję uzyskano 4 sierpnia 2022 r.),
 - poprzez przelew na ul. Krzywoustego park (prawa strona, działka nr 154/1 w obrębie 11 miasta Stargard) i Bydgoska-Robotnicza (działka nr 290 w obrębie 13 miasta Stargard) dokonano zrzutu 30 czerwca 2021 r. (wniosek o wydanie decyzji złożono 14 listopada 2023 r).
- w 2022 r.
- poprzez przelew na ul. Brzozowej kanał ulgi (działka nr 414 w obrębie 2 miasta Stargard) dokonano zrzutów 1 czerwca 2022 r., 21 czerwca 2022 r., 1 lipca 2022 r. (decyzję uzyskano 4 sierpnia 2022 r.).
(akta kontroli str. 593-606, 1799-1801, 1954-1971, 2072-2076, 2127-2130, 2183-2185)

Według art. 80 ww. ustawy, dopuszcza się wprowadzanie do wód lub do ziemi wód opadowych lub roztopowych z przelewów kanalizacji deszczowej lub ścieków z przelewów burzowych komunalnej kanalizacji ogólnospławnej na warunkach określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 99 ust. 1 pkt 2, o ile właściwy organ Wód Polskich ustali, w drodze decyzji, że takie dopuszczenie nie koliduje z celami środowiskowymi dla wód lub wymaganiami jakościowymi dla wód.

Prezes wyjaśnił: *przelewy burzowe objęte prowadzonym postępowaniem nigdy nie były na stanie Spółki, a Spółka tylko zajmowała się ich utrzymaniem. 8 stycznia 2021 r. (...) chcąc uregulować prawnie ich status zleciła podmiotowi zewnętrznemu wybranemu w drodze przetargu opracowanie operatów i uzyskanie pozwolenia wodnoprawnego dla siedmiu przelewów (...) (Brzozowa, Drzymały, Światopełka, Szewska, Skłodowskiej, Konopnickiej, Strażniczej). Były to wszystkie przelewy, które miały rzeczywistą i potencjalną możliwość uruchomienia się. Spółka dokonując oceny możliwości prowadzonego postępowania założyła, iż terminem zakończenia realizacji zadania tj. uzyskania pozwoleń wodnoprawnych powinien trwać nie dłużej niż osiem miesięcy od daty zawarcia umowy. Do dnia złożenia niniejszej odpowiedzi postępowanie nie zakończyło się nawet na etapie I instancji. (...) Wody Miejskie są w posiadaniu decyzji z 4 sierpnia 2022 r. (...) na podstawie której organ dopuścił wprowadzanie do wód rzeki lny ścieków z przelewów burzowych komunalnej kanalizacji ogólnospławnej. (...) postępowanie o uzyskanie pozwolenia wodnoprawnego na przelewy burzowe toczy się przed Dyrektorem Zarządu Zlewni PGW WP w Stargardzie od lipca 2021 r., a więc już ponad 2 lata. Głównym powodem wydłużenia tego postępowania jest zaskarżanie zapadających rozstrzygnięć właściwego organu PGW WP przez organizacje pozarządowe posiadające przymiot strony w przedmiotowych postępowaniach, a także przewlekłe w ocenie Spółki prowadzenie postępowania przez organ właściwy, czego najdobitniejszym dowodem jest fakt braku jakichkolwiek rozstrzygnięć organu I instancji po ostatnim uzupełnieniu 13 września 2023 r., czyli ponad pięć miesięcy. (...) Spółka złożyła również wnioski o wydanie pozwoleń wodnoprawnych na przelewy burzowe zlokalizowane: Bydgoska/Rzemieślnicza, Basztowa, Żeglarska, Popieła, Limanowskiego, Chrobrego/Portowa, Kaźmierza Wielkiego/Krzywoustego (prawa i lewa strona mostu). Jednak są to przelewy burzowe, z których część z racji ukształtowania terenu i zaistniałych procesów infrastrukturalnych nie posiadają możliwości uruchomienia, co potwierdza fakt, że Spółka na przelomie kilku lat nie odnotowała ich uruchomienia. Ponadto w sprawie przyczyn niepodejmowania przed 8 stycznia 2021 r. działań na rzecz uzyskania pozwoleń wodnoprawnych i decyzji zezwalających na uruchamianie przelewów oraz uruchamiania przelewów pomimo braku posiadania stosownych decyzji oraz pozwoleń wodnoprawnych wyjaśnił: (...) System kanalizacji*

ogólnospławny, jak i same przelewy były w większości wykonane przed II wojną światową. Spółka zajęła się ich eksploatacją mimo, że część ich znajdowała się na terenie zarządzanym przez Zarząd Melioracji, a po utworzeniu PGW WP przez ten podmiot. W 2021 r. Spółka chcąc uporządkować sprawy przelewów zwróciła się o uzyskanie pozwoleń wodnoprawnych. Część z tych przelewów – mniejszych – została fizycznie zamknięta. Pozostała część z uwagi na niedopuszczenie do sytuacji podtopienia Miasta i stworzenia zagrożenia sanitarno-epidemiologicznego, jest używana bez pozwoleń wodnoprawnych. Zwrócić należy uwagę, że usytuowanie, schemat działania przelewów burzowych jest wypadkową istniejącej infrastruktury kanalizacji ogólnospławnej, która efektywnie jest ograniczana, jednakże kompleksowa wymiana kanalizacji ogólnospławnej na rozdzielczą jest ze względu na jej usytuowanie historyczne, kilkuset milionowy koszt pełnej wymiany i fakt zamknięcia Miasta na kilka miesięcy praktycznie niemożliwe. Alternatywą nieuruchomienia przelewów burzowych jest zalanie Miasta mieszaniną deszczu i ścieku, co prowadziłoby nie tylko do potężnych strat majątkowych mieszkańców i instytucji, ale także niosłoby zagrożenie epidemiologiczne. (...) O hipotetycznym założeniu działania przelewów burzowych jest odgórne założenie ustawodawcy, iż pozwolenie wodnoprawne obejmuje jedynie dziesięć uruchomień przelewów w ciągu roku. Każde kolejne byłoby w tym rozumieniu niezgodne z prawem, a przecież ilość deszczów nawalnych w ostatnim okresie stale się zwiększa, a przedsiębiorstwa wodno-kanalizacyjne nie mają możliwości ograniczenia liczby opadów, aby odpowiadały one woli ustawodawcy. (...)

(akta kontroli str. 2072-2076, 2081-2083, 2129-2130)

Zdaniem NIK, nawet uwzględniając czas prowadzenia postępowań administracyjnych przez organ wydający wymagane pozwolenia wodnoprawne i decyzje, o których mowa w art. 80 ustawy Prawo wodne, do powstania nieprawidłowości dotyczącej dokonywania zrzutów ścieków do rzeki Iny przez przelewy burzowe bez wymaganych ww. dokumentów, przyczyniło się niepodjęcie do 8 stycznia 2021 r. działań w celu ich uzyskania. Pomimo uwarunkowań funkcjonującej ogólnospławnej kanalizacji sanitarnej oraz długoletniego wykorzystywania przelewów burzowych, wniosek o wydanie pozwolenia wodnoprawnego na usługę wodną polegającą na wprowadzaniu do wód – ścieków pochodzących z kanalizacji ogólnospławnej dotyczący siedmiu przelewów został złożony dopiero 9 lipca 2021 r., a wniosek dotyczący ośmiu przelewów 19 stycznia 2024 r. Ponadto wniosek, na podstawie którego Spółka 4 sierpnia 2022 r. uzyskała zgodę Dyrektora Zarządu Zlewni w Stargardzie PGW WP na wprowadzanie do wód rzeki Iny ścieków z przelewów burzowych komunalnej kanalizacji ogólnospławnej w Stargardzie (zrzut z siedmiu wylotów z częstotliwością do dziewięciu razy w ciągu roku; ul. Brzozowa; ul. Brzozowa – zrzut z ul. Konopnickiej i ul. Wojska Polskiego, ul. Skłodowskiej-Curie, ul. Drzymały, ul. Strażnicza, ul. Szewska, ul. Światopełka) został złożony dopiero 6 września 2021 r., a wniosek o wydanie decyzji na pozostałe przelewy, w tym przelew Krzywoustego park, dopiero 14 listopada 2023 r.

(akta kontroli str. 1418-1419, 1673-1697, 2072-2076, 2129-2130)

2. Nieprzestrzeganie postanowień decyzji RDOŚ z 18 sierpnia 2021 r. w zakresie pomiarów rzeczywistej ilości ścieków odprowadzanych przez przelew burzowy przy ul. Brzozowej oraz niedokonanie pomiarów zawartości substancji w wodach rzeki Iny i kanału burzowego (ulgi) przy ul. Brzozowej po uruchomieniu przelewu burzowego 17 czerwca 2023 r.

Stwierdzono, że:

a) Spółka nie wykonywała pomiarów ilości ścieków odprowadzanych po uruchomieniu przelewu burzowego przy ul. Brzozowej w dniach: 17 czerwca 2023 r., 29 lipca 2023 r., 6 i 15 sierpnia 2023 r., 25 października 2023 r. i 23 listopada

2023 r., w sposób umożliwiający określenie rzeczywistej ilości odprowadzanych ścieków. Także wyniki kontroli¹²⁰ planowej prowadzonej przez inspektorów WIOŚ w okresie 16 maja-19 czerwca 2023 r. (obejmującej okres 1 stycznia 2020 r. – 19 czerwca 2023 r.) wykazały, iż Spółka nie prowadziła takich pomiarów po uruchomieniu ww. przelewu burzowego: 4 listopada 2021 r., 1 czerwca 2022 r., 21 czerwca 2022 r., 1 lipca 2022 r., 18 sierpnia 2022 r., 20 sierpnia 2022 r., 19 września 2022 r.

Zgodnie z decyzją RDOŚ z 18 sierpnia 2021 r. Spółka była zobowiązana każdorazowo po uruchomieniu przelewu burzowego przy ul. Brzozowej do przeprowadzenia m.in. monitoringu ilości ścieków odprowadzonych do rzeki Iny w czasie jego działania. Według § 6 pkt 1 rozporządzenia Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej z 12 lipca 2019 r. w sprawie substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego oraz warunków, jakie należy spełnić przy wprowadzaniu do wód lub do ziemi ścieków, a także przy odprowadzaniu wód opadowych lub roztopowych do wód lub do urządzeń wodnych¹²¹, pomiaru ilości ścieków wprowadzanych do wód lub do ziemi dokonuje się (...) w okresach zrzutu ścieków, w sposób umożliwiający określenie rzeczywistej ilości odprowadzanych ścieków. Dopuszczalna ilość ścieków, która mogła zostać odprowadzona z poszczególnych przelewów, w tym z przelewu przy ul. Brzozowej oraz innych sześciu przelewów została określona w decyzji z 4 sierpnia 2022 r.

W złożonych wyjaśnieniach Prezes podał, że ilości ścieków zrzucanych przez Spółkę poprzez przelewy burzowe określane były szacunkowo, na podstawie czasu uruchomienia przelewu (który także określany był szacunkowo, na bazie dotychczasowych doświadczeń Spółki dotyczących nawalnych deszczy lub długotrwałych opadów deszczu), wypełnienia kanału i prędkości przepływu. Jak wyjaśnił Prezes, wszystkie działania podejmowane były w ramach bezpośrednich czynności pracowników Spółki opartych na wydawanych poleceniach, bądź zakresach czynności. Z uwagi na prowadzony dyżur dyspozytorski, obowiązki kontroli przelewów burzowych podczas długotrwałych i intensywnych opadów atmosferycznych powierzono grupie kanalizacyjnej pełniącej dyżur na przepompowniach ścieków. Prezes wyjaśnił: (...) *Na wstępie wskazać należy, iż zgodnie z art. 36 ust. 4 ustawy (...) Prawo wodne PGW WP posiadają obowiązek wyposażenia Spółki w przyrządy pomiarowe umożliwiające pomiar ilości pobranych wód lub pomiar ilości i temperatury wprowadzonych ścieków. Spółka już w roku 2020 informowała PGW WP o braku urządzeń pomiarowych na istniejących przelewach. Spółka ze względu na prowadzoną przez (...) Wody Polskie polityką zatwierdzania taryf, nie posiadała środków pozwalających na poniesienie kosztu dokonania zakupu i montażu urządzeń pomiarowych, co w sposób bezpośredni powinno znaleźć swoje odzwierciedlenie we wzroście ceny za usługi wodne świadczone na rzecz mieszkańców (...).*

(akta kontroli str. 463-469, 1221-1222a, 1624-1629, 1733-1734, 1795-1798, 1954-1971, 2068-2071, 2183-2185)

Przepis art. 36 ustawy Prawo wodne obejmuje m.in. podmioty korzystające z usług wodnych wprowadzających ścieki do wód lub do ziemi w ramach tych usług i dotyczy ustalania wysokości opłaty za usługi wodne. Wprawdzie art. 36 ust. 4 ustawy Prawo wodne nakłada na Wody Polskie obowiązek wyposażenia podmiotów, o których mowa w ust. 2, na własny koszt w przyrządy pomiarowe umożliwiające pomiar m.in. ilości wprowadzonych ścieków, to w ust. 5 dopuszczono możliwość wyposażenia przez te podmioty, na własny koszt, w przyrządy pomiarowe umożliwiające pomiar ilości wprowadzonych ścieków, za zgodą Wód Polskich. Natomiast obowiązek wykonywania pomiarów ilości ścieków odprowadzanych poprzez przelew burzowy na ul. Brzozowej po jego uruchomieniu, został nałożony na Spółkę na podstawie

¹²⁰ Protokół kontroli nr WIOS-SZ 144/2023.

¹²¹ Dz. U. poz. 1311, dalej: rozporządzenie w sprawie substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego.

przepisów art. 20 ust. 1 ustawy o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie. Przyjęte przez Spółkę szacunkowe określanie ilości ścieków odprowadzanych poprzez przelew burzowy nie umożliwiło określenia rzeczywistej ilości odprowadzanych ścieków, o której mowa w § 6 pkt 1 rozporządzenia w sprawie substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego.

(akta kontroli str. 463-469, 1733-1734, 1795-1798, 2068-2071, 2183-2185)

b) nie pobrano prób i nie wykonywano badań jakości ścieków w kanale burzowym oraz wody rzeki Iny po uruchomieniu przelewu burzowego przy ul. Brzozowej 17 czerwca 2023 r.

Zgodnie z decyzją RDOŚ z 18 sierpnia 2021 r. próbki mieszanin ścieków z kanału burzowego oraz wody z rzeki Iny powinny być pobierane każdorazowo po uruchomieniu przelewu burzowego przy ul. Brzozowej w Stargardzie¹²². Decyzją tą na Spółkę został nałożony obowiązek wykonywania każdorazowo po uruchomieniu ww. przelewu badań i pomiarów próbek mieszaniny ścieków z kanału burzowego oraz wody z rzeki Iny przez laboratorium, o którym mowa w art. 147a ust. 1 pkt 1 lub ust. 1a ustawy Prawo ochrony środowiska. Według ewidencji uruchomienia przelewów burzowych prowadzonej przez Spółkę, przelew przy ul. Brzozowej uruchomił się m.in. 17 czerwca 2023 r.

(akta kontroli str. 1221-1222a, 1737, 1760-1768, 1799-1801, 1937-2067, 2068-2071)

Odpowiedzialny za powiadomienie pracowników o konieczności pobrania prób J.G. starszy specjalista ds. sieci kanalizacyjnej, pełniący dyżur dyspozytorski 17 czerwca 2023 r. zeznał: *Tego dnia miałem dyżur dyspozytorski (telefoniczny domowy). Zauważyłem opad atmosferyczny przez okno w domu pomiędzy godz. 13-15. Nic nie wskazywało, że jest tak intensywny, żeby spowodował otwarcie klapy przelewu burzowego. W związku z tym nie powiadamiałem osób pełniących dyżur o potrzebie pobrania prób. O tym, że przelewy otworzyły się dowiedziałem się w poniedziałek 19 czerwca 2023 r. Próby nie były wówczas pobierane, ponieważ nie było już sensu ich poboru, ze względu na ustabilizowanie się pogody. Po tym zdarzeniu doszliśmy do wniosku podczas odprawy, że odpowiedniejszą osobą do monitorowania uruchamiania przelewów będzie pracownik oczyszczalni, aktualnie wykonujący pracę, który ma dostęp do informacji na temat zwiększenia ilości ścieków dopływających do oczyszczalni i powyżej jakiej ilości jest ryzyko uruchomienia przelewu burzowego oraz po godzinie 15 będzie powiadamiał pełniącego dyżur o takiej sytuacji, w celu podjęcia decyzji w tej sprawie. Zaproponowałem takie rozwiązanie, jako bardziej skuteczne, dla monitorowania uruchomienia przelewu burzowego. Obecnie jak pełnię dyżur dyspozytorski i wystąpi taka sytuacja, jestem powiadamiany przez pracownika oczyszczalni i podejmuję decyzję o wysłaniu pracowników do pobrania prób. Przypominam pracownikom oczyszczalni o takim obowiązku. Na podstawie obserwacji opadów nie jestem bowiem w stanie stwierdzić czy jest to intensywny opad i stwierdzić z całą pewnością, czy opad spowoduje otwarcie przelewów burzowych, ponieważ zdarza się, że intensywność opadów w różnych częściach miasta, jest różna. Podczas, gdy w jednej części miasta jest ulewa, w innej części może być tylko niewielki deszcz. Poza tym opady mogą wystąpić także w porze nocnej lub w okresie mojego odpoczynku (dyżur jest pełniony od godz. 15.00 do 7.00 następnego dnia, a w dni wolne 24 godziny na dobę), wówczas monitorowanie dopływających do oczyszczalni ścieków prowadzi pracownik oczyszczalni, która pracuje całodobowo.*

(akta kontroli str. 4, 1712-1718, 1769, 1789-1794)

Prezes wyjaśnił, że: *w celu zwiększenia skuteczności reakcji przedstawicieli Spółki na gwałtowne działania atmosferyczne oraz aby zminimalizować ryzyko wystąpienia*

¹²² Jako miejsce poboru próbek w kanale burzowym przy ul. Brzozowej w Stargardzie wyznaczono punkt usytuowany około 20 m powyżej ujścia przedmiotowego kanału do rzeki Ina; jako miejsce poboru próbek wody z koryta rzeki Ina wyznaczono punkt usytuowany około 100 m poniżej ujścia kanału burzowego przy ul. Brzozowej w Stargardzie. Pobór próbek powinien być udokumentowany poprzez materiał zdjęciowy, który wraz z informacją o czasie, który upłynął od momentu zadziałania przelewu burzowego a poborem próbek, powinien być przesłany do RDOŚ w ciągu tygodnia od wystąpienia zdarzenia.

braku niezwłocznej reakcji na występujące zdarzenia przeprowadzono z osobami odpowiedzialnymi za realizację procedury poboru prób w związku z uruchomieniem się przelewów szkolenie, na którym zwrócono szczególny nacisk na bieżące obserwowanie pogody również z uwzględnieniem dostępnych aplikacji i programów pozwalających na przewidywanie zjawisk atmosferycznych oraz bieżący monitoring pogody w czasie rzeczywistym. Zwrócono również uwagę na posiłkowanie się informacjami, które są dostępne na dyspozytorni oczyszczalni, gdzie prowadzony jest 24h monitoring napływu ścieków na oczyszczalnię. Na podstawie danych otrzymanych od dyspozytora i aktualnych warunków pogodowych, dyżurny nadzorujący wie jaka jest tendencja napływu (spadkowa, wzrostowa) w kanałach, co ułatwia proces podjęcia decyzji w wysłaniu grupy w celu poboru prób z odpowiednim wyprzedzeniem, które jest uzależnione jednakże od gwałtowności wystąpienia zjawiska atmosferycznego. (...) Spółka rozważyła zamontowanie na przelewach burzowych urządzeń technicznych sygnalizujących uruchomienie przelewów, ale ze względu na posadowienie na otwartym i rozległym terenie, wysokie prawdopodobieństwo kradzieży lub dewastacji urządzeń elektronicznych i przesyłowych oraz zawodność przesyłu danych GSM i brak dostępu do instalacji elektrycznych, temat został zawieszony i odłożony na później.

(akta kontroli str. 1822-1823, 1832)

Po uruchomieniach przelewu burzowego, które miały miejsce w II półroczu 2023 r. każdorazowo zapewniono pobranie prób i przeprowadzenie ich badań.

(akta kontroli str. 1937-1971, 2188)

3. Nieprzestrzeganie postanowień decyzji z 4 sierpnia 2022 r. w zakresie dopuszczalnej rocznej ilości ścieków odprowadzanych przez dwa przelewy burzowe.

Według szacunkowej ilość zrzutu ścieków podanej przez Spółkę w 2023 r. z przelewu przy ul. Brzozowej (wylot W1, działka o nr ewid. 414 obr. 2 miasto Stargard) nastąpił zrzut ścieków w ilości ogółem 48 426 m³, podczas gdy określona w decyzji z 4 sierpnia 2022 r. dopuszczalna roczna ilość ścieków, jaka mogła być odprowadzona z tego przelewu wynosiła 11 298,6 m³/rok, natomiast z przelewu ul. Konopnickiej (wylot W2, działka o nr ewid. działka nr 141/1 w obr. 2 miasto Stargard) nastąpił zrzut ścieków w ilości ogółem 29 952 m³, podczas gdy określona w decyzji z 4 sierpnia 2022 r. dopuszczalna roczna ilość ścieków, jaka mogła być odprowadzona z tego przelewu wynosiła 21 105 m³/rok.

(akta kontroli str. 2183-2185, 2458-2459)

Prezes wyjaśnił: *przygotowując dane dotyczące szacowanych ilości wprowadzanych ścieków do rzeki Iny z przelewów burzowych dla przelewu (...) brała pod uwagę natężenie deszczu w trakcie 15 minutowego deszczu nawalnego z uwzględnieniem ilości zrzutów z lat ubiegłych. Zmiany warunków atmosferycznych doprowadziły do rozbieżności pomiędzy przyjętymi założeniami projektowymi a rzeczywistymi okresami deszczów nawalnych. Zwrócić należy uwagę, iż z momentem ujawnienia dotychczasowych rozbieżności Spółka z jednej strony kontynuowała prowadzenie postępowań w zakresie uzyskania pozwolenia wodnoprawnego, ponieważ równocześnie zaczęły się potwierdzać informacje o konieczności modyfikacji dotychczasowych decyzji wydanych w oparciu o art. 80 Prawa wodnego w związku z wejściem w życie przepisu art. 16 ust. 1 ustawy o rewitalizacji rzeki Odry. Ze względu na konieczność uzyskania pozwoleń wodnoprawnych oraz uwzględniając przewlekłość postępowania prowadzonego przez PGW WP Spółka równocześnie realizuje obecne postępowanie, jak równocześnie przygotowuje się do złożenia nowych wniosków w określonym przez ustawodawcę terminie.*

(akta kontroli str. 2460, 2463)

4. Spółka nie prowadziła regularnych kontroli ilości i jakości odprowadzanych ścieków bytowych i ścieków przemysłowych oraz kontroli przestrzegania warunków wprowadzania ścieków do urządzeń kanalizacyjnych, z wyjątkiem prowadzenia

od stycznia 2022 r. regularnych kontroli zrzutu nieczystości ciekłych dostarczanych do stacji zlewnej wozami asenizacyjnymi. W trakcie kontroli NIK przedłożono dokumentację z jednej kontroli przedsiębiorcy przeprowadzonej 8 czerwca 2022 r. oraz z badań: trzech prób pobranych 14 października 2022 r., jednej próby pobranej 31 stycznia 2023 r. i trzech 9 marca 2023 r.¹²³

Zgodnie z art. 9 ust. 3 ustawy o zbiorowym odprowadzaniu ścieków, przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne jest obowiązane do prowadzenia regularnej kontroli ilości i jakości odprowadzanych ścieków bytowych i ścieków przemysłowych oraz kontroli przestrzegania warunków wprowadzania ścieków do urządzeń kanalizacyjnych. Procedura prowadzenia kontroli jakości ścieków określona została w taryfach dla zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków¹²⁴.

W regulaminach organizacyjnych Spółki (obowiązujących w latach 2021-2023) w zadaniach komórek organizacyjnych odpowiedzialnych za gospodarkę wodno-ściekową i eksploatację kanalizacji wskazano m.in. zlecenie do wykonania analiz ścieków, odprowadzanych do miejskiej sieci kanalizacyjnej (analizy fizyko-chemiczne i bakteriologiczne) oraz przeprowadzanie kontroli zakładów przemysłowych i innych jednostek gospodarczych odprowadzających ścieki do miejskiej sieci kanalizacyjnej w zakresie przestrzegania przez nie wymogów określonych przepisami dotyczącymi ilości i jakości odprowadzanych ścieków. Według karty uprawnień, obowiązków i odpowiedzialności do obowiązków Kierownika PTE należało m.in. wykonywanie analizy ścieków odprowadzanych do miejskiej sieci kanalizacyjnej oraz kontrola jakości ścieków zrzucanych do kanalizacji miejskiej przez różne kategorie usługobiorców w ramach zawartych umów.

(akta kontroli str.81-168, 248-252, 686-727)

Kierownik PTE wyjaśnił, że zgodnie z pozwoleniem wodnoprawnym wydanym przez Wody Polskie, Spółka dokonuje systematycznej kontroli zarówno ścieków surowych wpływających do oczyszczalni, jak i ścieków oczyszczonych wprowadzanych do rzeki Iny. W latach 2021-2023 w żadnym z otrzymanych wyników badań nie wystąpiły przekroczenia ich dopuszczalnych parametrów. Natomiast przeprowadzone kontrole ścieków dowożonych do oczyszczalni wzbudziły wątpliwości, co do ich jakości oraz wpływu na technologię oczyszczalni ścieków. Mając na uwadze próby kontrolne pobrane w 2021 r. Spółka zwiększyła kontrole przyjmowanych ścieków dowożonych. W 2022 r. rozpoczęto 100% kontrolę każdego zrzutu nieczystości ciekłych dostarczanych do stacji zlewnej wozami asenizacyjnymi, co przyniosło efekty w postaci unormowania parametrów przyjmowanych ścieków. W wyjaśnieniach podał, że Spółka skontrolowała pod względem jakości wprowadzanych ścieków do miejskiej sieci kanalizacyjnej rejon ulic Broniewskiego i Główniej. Z uwagi na brak napływu z przyłączy kanalizacyjnych odstąpiono od dalszej kontroli w tym rejonie. Przeprowadzone w 2023 r. badania ścieku w strefie przemysłowej (ul. Metalowa, ul. Stalowa) nie wykazały przekroczeń w otrzymanych wynikach.

(akta kontroli str. 941-942)

Prezes wyjaśnił, że Spółka prowadziła wrywkowe kontrole dostawców ścieków socjalno-bytowych oraz przemysłowych na terenie Miasta. Niemniej jednak ewidencjonowała tylko te, w których stwierdzone zostały przekroczenia. W okresie objętym kontrolą NIK stwierdzono tylko jedno przekroczenie podczas kontroli. Założono, że kontrole zostaną przeprowadzone w pierwszej kolejności w podmiotach prowadzących myjnię samoobsługowe.

(akta kontroli str. 683-684, 686-727, 986)

¹²³ Badania dotyczyły jakości wprowadzanych ścieków do miejskiej sieci kanalizacyjnej w rejonie ulic Broniewskiego-Główniej. 9 marca 2023 r. badania dotyczyły ścieku w strefie przemysłowej przy ul. Metalowej i Stalowej.

¹²⁴ Zatwierdzone decyzjami Dyrektora RZGW w Szczecinie SZ.RZT.070.4.99.2018.RN, SZ.RZT.70.061.2022.RaN oraz SZ.RZT.70.079.2023.KSz. (opublikowane na stronie <https://wodypolskie.bip.gov.pl/rzgw-w-szczecinie-taryfy/>).

Według informacji udzielonych NIK w trakcie kontroli przez WIOŚ¹²⁵ w latach 2021-2023 Inspekcja ta przeprowadziła na terenie Stargardu tylko dwie kontrole przedsiębiorców w zakresie przestrzegania warunków dotyczących ilości i jakości ścieków wprowadzanych do wód i do ziemi określonych w pozwoleniach wodnoprawnych oraz w pozwoleniach zintegrowanych. W oparciu o przepisy art. 9 ust. 3 ustawy o zbiorowym odprowadzaniu ścieków, przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne odgrywa rolę organu kontrolnego i egzekwującego wypełnianie określonych obowiązków przez odbiorcę usług. W przypadku wykrycia nieprawidłowości wyciągnięte przez przedsiębiorstwo konsekwencje powinny być zgodne z warunkami zapisanymi w umowie. Może się także zdarzyć przeniesienie odpowiedzialności w sytuacji, gdy np. niewłaściwy skład ścieków przemysłowych wprowadzonych do kanalizacji (przez dostawcę ścieków przemysłowych) spowodował zaburzenia w funkcjonowaniu oczyszczalni ścieków i w efekcie odprowadzanie (przez przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne) do odbiornika ścieków o parametrach przekraczających wartości zapisane w pozwoleniu wodnoprawnym wydany przez właściwy organ¹²⁶. Z powyższych względów zdaniem NIK niezbędne jest zwiększenie nadzoru Spółki nad ilością i jakością odprowadzanych ścieków bytowych i ścieków przemysłowych oraz przestrzeganiem warunków wprowadzania ścieków do urządzeń kanalizacyjnych określonych m.in. w zawartych umowach na odprowadzanie ścieków.

(akta kontroli str. 1570-1582)

5. Spółka wytwarzała i magazynowała na terenie oczyszczalni ścieków odpady z czyszczenia studzienek kanalizacyjnych, pomimo braku zezwolenia wymaganego przepisami art. 180a pkt 1 ustawy Prawo ochrony środowiska.

Według kart ewidencji odpadu 20 03 06 (odpady ze studzienek kanalizacyjnych) w latach 2021-2023 Spółka wytworzyła odpowiednio: 842,46 ton, 172,06 ton, i 595,50 ton tego odpadu. Daty i wielkości odpadów wytworzonych w 2021 r. i części wytworzonych w 2023 r. nie pokrywały się z datami ich przekazania, co wskazuje na ich magazynowanie. Posiadane przez Spółkę pozwolenie na wytwarzanie odpadów nie obejmowało tego rodzaju odpadów. Spółka nie posiadała także zezwolenia na magazynowanie i przetwarzanie ww. odpadów.

Jak wykazał przeprowadzony w Spółce audyt zewnętrzny, odpad z czyszczenia studzienek kanalizacyjnych wylewany był na nieuszczelniony plac magazynowy. Przy placu zlokalizowana była studzienka kanalizacyjna, do której spływała część płynna odpadu. Stwierdzono m.in. że postępowanie z odpadami ze studzienek kanalizacyjnych następuje bez zezwolenia poza instalacją. Ponadto następuje w sposób prowadzący do uciążliwości zapachowej oraz mogący powodować zagrożenia dla wody, powietrza, gleby, co stanowiło naruszenie przepisów m.in. art. 16 pkt 1 i 2 ustawy o odpadach. Zalecono m.in. wykonanie instalacji do przetwarzania odpadów 20 03 06 wraz z uzyskaniem zezwolenia na ich przetworzenie, zmianę pozwolenia na wytwarzanie odpadów. Przeprowadzone w trakcie kontroli w dniu 25 kwietnia 2024 r. oględziny potwierdziły gromadzenie nadal na terenie oczyszczalni odpadów pochodzących z czyszczenia studzienek kanalizacyjnych oraz odpływ części płynnej odpadu do kratki ściekowej. Obszar na którym gromadzone były odpady nie był oznakowany i w miejscu tym wyczuwalny był zapach charakterystyczny dla ścieków komunalnych.

(akta kontroli str. 874-877, 1248-1264, 2170-2172)

W sprawie gromadzenia odpadów z czyszczenia studzienek kanalizacyjnych na terenie oczyszczalni Kierownik Działu Eksploatacji Kanalizacji wyjaśnił: *na chwilę obecną Spółka nie ma innych możliwości technicznych oraz nie dysponuje środkami*

¹²⁵ Na podstawie art. 29 ust. 1 pkt 2 lit f ustawy o NIK.

¹²⁶ P. Michalski (red.), ustawa o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków. Komentarz, Warszawa 2022.

finansowymi na wykonanie instalacji do odbioru i magazynowania tych odpadów. Takie rozwiązania są zaplanowane w II etapie modernizacji oczyszczalni. W kwestii dalszego postępowania z ww. odpadami wyjaśnił, że są one przekazywane na składowisko odpadów w Łęczycy, prowadzonej przez Bio Star Spółka z o.o., po przeprowadzeniu badań tych odpadów. Przedłożył jednocześnie kopię przykładowej karty przekazania odpadu oraz sprawozdanie z badań.

(akta kontroli str. 2170-2177)

Prezes wyjaśnił, że w kwestii zagospodarowania odpadu o kodzie 20 03 06 Spółka do czasu wykonania inwestycji polegającej na budowie punktu zrzutu odpadów z oczyszczania kanalizacji, magazynuje odpad na terenie oczyszczalni i następnie wywozi na składowisko odpadów. Zgodnie z planem inwestycja ma się rozpocząć w połowie 2024 r. i zakończyć do końca 2027 r. (inwestycja jest częścią zadania zwiększenia retencji wód opadowych na terenie oczyszczalni ścieków). W wyjaśnieniach podał: *Spółka jest na etapie przygotowania dokumentacji niezbędnej do złożenia wniosku o nowe pozwolenie na wytwarzanie odpadów, które zawierać będzie prawidłowe zapisy.*

(akta kontroli str. 985)

6. W latach 2021-2022 nie zapewniono wykonania badań oczyszczonych wód opadowych zgodnie z częstotliwością określoną w objętych badaniem pozwoleniach wodnoprawnych nr CS.6341.11.4.2013.LG1 z 10 kwietnia 2013 r. i nr CS.6341.91.3.2016.SW3 z 9 stycznia 2017 r.

Według § 1 pkt 5 umowy na wykonanie obsługi sieci kanalizacji deszczowej na terenie Miasta w 2021 r. oraz § 1 ust. 2 pkt 5 umowy na 2022 r., Spółka zobowiązana była do wykonywania analizy ścieków/wód opadowych zgodnie z wydanymi pozwoleniami wodnoprawnymi w zakresie zawiesiny ogólnej i substancji ropopochodnych we wskazanych lokalizacjach, m.in. przy odbornikach wód na ul. Spółdzielczej¹²⁷ oraz przy zbiorniku retencyjnym wód opadowych w Kluczenie (była oczyszczalnia ścieków)¹²⁸. Według pozwoleń wodnoprawnych nr CS.6341.11.4.2013.LG1 i CS.6341.91.3.2016.SW3, analizy oczyszczonych ścieków deszczowych miały być wykonywane co najmniej dwa razy w roku, w okresie wiosny i jesieni. W latach 2021-2022 Spółka wykonała badania wód pobranych przy tych odbornikach jednokrotnie w roku.

(akta kontroli str. 186-202, 2133, 2137, 2141-2155)

Odpowiedzialny za realizację umów z ramienia Spółki J.G. starszy specjalista ds. sieci kanalizacyjnej zeznał: *Uważałem, że wiążące są umowy zawarte z Urzędem na obsługę kanalizacji deszczowej na terenie miasta Stargardu. Nie brałem przy ich realizacji pod uwagę pozwoleń wodnoprawnych. Uważałem, że podejmowane przeze mnie czynności są wystarczające i zgodne z umową.*

(akta kontroli str. 1829)

Prezes w wyjaśnieniach nie podał przyczyny niewykonania badań dwukrotnie i potwierdził, że Spółka wykonywała badania tylko raz w roku.

(akta kontroli str. 2181-2182)

7. W wyniku sprawdzenia dokumentacji 18 obiektów budowlanych¹²⁹ stwierdzono, że a) nie zapewniono przeprowadzania okresowych kontroli:

¹²⁷ Pozwolenie wodnoprawne nr CS.6341.11.4.2013.LG1.

¹²⁸ Pozwolenie wodnoprawne CS.6341.91.3.2016.SW3.

¹²⁹ Stacja zlewnicza ścieków dowożonych (obiekt nr 4), zbiornik retencyjny wód deszczowych (obiekt nr 13A), OBF Nr 2 (obiekt nr 50), zbiornik retencyjny ścieków surowych (obiekt nr 8), komora przelewowa (obiekt nr 1), wylot ścieków nadmiarowych (obiekt nr 46), wylot ścieków oczyszczonych (obiekt nr 45) oraz sieci kanalizacji sanitarnych w ul. Sadowej, Grottgera, Brzozowej, Słowackiego, Szczecińskiej, Limanowskiego, Metalowej, Słonecznej, Piłsudskiego i Park Przemysłowy w Stargardzie oraz zbiornik podziemny do gromadzenia ścieków zlokalizowany w Stargardzie przy ul. Mazowieckiej.

- o których mowa w art. 62 ust. 1 pkt 2¹³⁰ ustawy Prawo budowlane dla wszystkich 10 objętych badaniem sieci kanalizacji sanitarnej i podziemnego zbiornika do gromadzenia ścieków, położonego przy ul. Mazowieckiej w Stargardzie¹³¹;
 - o których mowa w art. 62 ust. 1 pkt 1 lit a¹³² ustawy Prawo budowlane podziemnego zbiornika do gromadzenia ścieków, położonego przy ul. Mazowieckiej w Stargardzie;
- b) nie założono książki obiektu budowlanego dla zbiornika podziemnego do gromadzenia ścieków zlokalizowanego w Stargardzie przy ul. Mazowieckiej, pomimo takiego obowiązku wynikającego z art. 60b ust. 1 pkt 2 oraz art. 60c ustawy Prawo budowlane.

(akta kontroli str. 663, 1630-1632, 2134-2136)

Według art. 62 ust. 1 pkt 1 lit a i pkt 2 ustawy Prawo budowlane obiekty budowlane powinny być w czasie ich użytkowania poddawane przez właściciela lub zarządcę kontroli okresowej, co najmniej raz w roku, polegającej na sprawdzeniu stanu technicznego elementów budowli narażonych na szkodliwe wpływy atmosferyczne i niszczące działania czynników występujących podczas użytkowania obiektu oraz okresowej, co najmniej raz na pięć lat, polegającej na sprawdzeniu stanu technicznego i przydatności do użytkowania obiektu budowlanego.

Artykuł 62 ust. 2 pkt 2 lit. b ustawy Prawo budowlane zwalnia z obowiązku wykonywania kontroli, o której mowa w art. 62 ust. 1 pkt 1 lit. a (kontrolę coroczną) właścicieli i zarządców obiektów budowlanych wymienionych w art. 29 ust. 1 i ust. 2, m.in. sieci kanalizacyjnych. Przepis ten nie zwalnia jednak z obowiązku wykonywania okresowych kontroli sieci kanalizacyjnych co najmniej raz na pięć lat, o którym mowa w art. 62 ust. 1 pkt 2 ustawy Prawo budowlane.

Prezes wyjaśnił: *Spółka na bieżąco prowadzi wewnętrzne kontrole kanałów kanalizacyjnych (...) na terenie miasta. Na tej podstawie oraz na podstawie przeprowadzonych inspekcji TV co roku wytypowane są odcinki sieci, które z uwagi na swój stan techniczny należy poddać renowacji lub wymianie. Spółka nie wykonywała formalnych zadań wynikających z przeprowadzania okresowych kontroli, o których mowa w art. 62 ust. 1 pkt 2 ustawy (...) Prawo budowlane, co nie oznacza jednak, że sieć nie jest przedmiotem nadzoru zarówno w zakresie jej stanu technicznego, jak również zapewnienia możliwości dostarczania wody w standardach określonych obowiązującymi przepisami prawa.*

W sprawie zbiornika podziemnego do gromadzenia ścieków zlokalizowanego w Stargardzie przy ul. Mazowieckiej wyjaśnił: *zbiornik (...) został wybudowany w latach 60-tych ubiegłego wieku, a przeprowadzona inwentaryzacja w latach późniejszych nie wykazała go jako obiektu objętego obowiązkiem wynikającym z ustawy (...) Prawo budowlane.*

(akta kontroli str. 1734, 1774)

NIK wskazuje, że jako kontrole okresowe w rozumieniu ustawy Prawo budowlane, mogą być kwalifikowane tylko kontrole, które są przeprowadzane zgodnie z przepisami tej ustawy, przez osoby posiadające uprawnienia budowlane w odpowiedniej specjalności i które zostały udokumentowane w formie stosownych protokołów.

8. Do dnia przeprowadzenia oględzin podczas kontroli NIK, tj. 23 marca 2024 r. nie zrealizowano robót remontowych zbiornika retencyjnego wód deszczowych (obiekt nr 13A), wskazanych w protokołach okresowej kontroli rocznej stanu technicznego

¹³⁰ Kontroli okresowej, co najmniej raz na 5 lat, polegającej na sprawdzeniu stanu technicznego i przydatności do użytkowania obiektu budowlanego.

¹³¹ Nr inw. 2-10004.

¹³² Co najmniej raz w roku, polegającej na sprawdzeniu stanu technicznego elementów budowli narażonych na szkodliwe wpływy atmosferyczne i niszczące działania czynników występujących podczas użytkowania obiektu.

tego obiektu budowlanego, przeprowadzonych 12 sierpnia 2022 r. i 18 sierpnia 2023 r.¹³³

Według art. 61 pkt 1 ustawy Prawo budowlane właściciel lub zarządca obiektu budowlanego jest obowiązany utrzymywać i użytkować obiekt zgodnie z zasadami, o których mowa w art. 5 ust. 2. W myśl przepisów art. 5 ust. 2 tej ustawy, obiekt budowlany należy użytkować w sposób zgodny z jego przeznaczeniem i wymaganiami ochrony środowiska oraz utrzymywać w należyłym stanie technicznym i estetycznym, nie dopuszczając do nadmiernego pogorszenia jego właściwości użytkowych i sprawności technicznej, w szczególności w zakresie związanym z wymaganiami, o których mowa w ust. 1 pkt 1-7.

(akta kontroli str. 1633-1635, 1657-1672)

Prezes wyjaśnił, że z uwagi na wydłużający się proces zatwierdzenia taryfy, spowodowany w głównej mierze działaniami Wód Polskich oraz zatwierdzeniem taryfy w wysokości pozwalającej na uzyskanie tylko przychodów minimalnych, Spółka nie zrealizowała wszystkich zadań remontowo-eksploatacyjnych. Dopiero w momencie zatwierdzenia taryfy (w lutym 2024 r.) planowany wynik finansowy Spółki pozwoli na przeprowadzenie robót remontowych na ww. obiekcie.

(akta kontroli str. 1774)

9. W objętych badaniem NIK książkach siedmiu obiektów budowlanych¹³⁴:

a) na str. 2 tablica nr 1 nie wskazano osób upoważnionych do dokonywania wpisów, pomimo iż wzór książki obiektu budowlanego, określony w załączniku do rozporządzenia w sprawie książki obiektu budowlanego przewidywał wskazanie takiej osoby w tablicy nr 1. Zgodnie z art. 60d ustawy Prawo budowlane, który wszedł w życie 1 stycznia 2023 r.¹³⁵, właściciel lub zarządca obiektu budowlanego wskazuje w książce obiektu budowlanego osobę fizyczną do prowadzenia tej książki. Za prowadzenie książki obiektu budowlanego odpowiada wskazana w tej książce osoba fizyczna.

(akta kontroli str. 1631-1632, 1636- 1656)

Prezes wyjaśnił, że wpisów do książek budowlanych dokonuje osoba z uprawnieniami budowlanymi wybrana w drodze przetargu. W Spółce nie ma osoby, która posiada uprawnienia budowlane.

(akta kontroli str. 1773-1775)

Obowiązek prowadzenia książki obiektu budowlanego co do zasady obejmuje właściciela lub zarządcę obiektu budowlanego. Jednak za prowadzenie książki obiektu budowlanego odpowiada osoba fizyczna wskazana w książce obiektu budowlanego. W praktyce może to być pracownik lub inna osoba zatrudniona przez właściciela lub zarządcę nieruchomości, przy czym przepisy nie określają kwalifikacji, które powinna posiadać osoba prowadząca książkę obiektu budowlanego. Powierzenie czynności prowadzenia książki obiektu budowlanego może nastąpić na podstawie umowy cywilnoprawnej lub umowy o pracę¹³⁶.

W tablicy nr 1 na str. 2 książek obiektów budowlanych prowadzonych w Spółce była możliwość wpisania osób z podaniem okresu od do, w którym powierzono im dokonywanie wpisów na podstawie zawartych umów. Ponadto w książce może być podana osoba upoważniona do dokonywania wpisów, które nie zostały w przepisach budowlanych powierzone wyłącznie osobom dokonującym okresowych kontroli

¹³³ Nie naprawiono spękań dna i ścian bocznych tego zbiornika oraz nie podniesiono posadzki przy wylocie, celem umożliwienia odpływu wód ze zbiornika. Jakkolwiek w ww. protokołach wskazano, że obiekt nie zagraża życiu lub zdrowiu, bezpieczeństwu mienia bądź środowiska, to stwierdzono, że wymaga wykonania niezbędnego remontu.

¹³⁴ Stacja zlewczą ścieków dowożonych (obiekt nr 4), zbiornik retencyjny wód deszczowych (obiekt nr 13A), OBF Nr 2 (obiekt nr 50), zbiornik retencyjny ścieków surowych (obiekt nr 8), komora przelewowa (obiekt nr 1), wylot ścieków nadmiarowych (obiekt nr 46), wylot ścieków oczyszczonych (obiekt nr 45).

¹³⁵ Dodany przez art. 1 ustawy z dnia 7 lipca 2022 r. o zmianie ustawy - Prawo budowlane oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1557).

¹³⁶ D. Sypniewski [w:] R. Godlewski, M. Goss, J. Góralski, W. Ł. Gunia, D. Sypniewski, Prawo budowlane. Komentarz, Warszawa 2022, art. 60(d).

budowlanych. Zakres wpisów, do dokonywania których uprawniony jest właściciel lub zarządca obiektu budowanego oraz osoba wskazana w książce obiektu budowanego do jej prowadzenia, określa art. 60e ust. 2 ustawy Prawo budowlane.

(akta kontroli str. 1636-1655, 1802-1809)

b) w wykazie protokołów kontroli okresowych stanu technicznego obiektu, przeprowadzonych co najmniej jeden raz w roku (tablica nr 4), nie zapewniono podania danych identyfikujących osoby, które sporządziły protokół w kontroli rocznej. Według § 6 ust 2 rozporządzenia w sprawie książki obiektu budowlanego, wpis do książki powinien: zawierać dane identyfikujące dokument będący przedmiotem wpisu, określać ważne ustalenia w nim zawarte oraz dane identyfikujące osobę, która dokument wystawiła. W latach 2021-2022 Spółka powierzyła wykonawcy okresowych kontroli budowlanych dokonanie wpisów w książkach obiektów budowlanych. W myśl przepisów art. 62b ust. 1 ustawy Prawo budowlane, który wszedł w życie od 1 stycznia 2023 r. w terminie siedmiu dni od dnia zakończenia kontroli obiektu budowlanego, dla którego istnieje obowiązek prowadzenia książki obiektu budowlanego, osoba przeprowadzająca kontrolę, o której mowa w art. 62 ust. 1, dokonuje wpisu o kontroli w książce obiektu budowlanego.

(akta kontroli str. 1631-1632, 1636-1656, 1802-1809, 1827)

Prezes wyjaśnił: *w związku z faktem, iż przedmiot umowy był wykonywany przez osobę, która kilkakrotnie wykonywała usługi w przedmiotowym zakresie na rzecz Spółki, oraz że Spółka jest w posiadaniu dokumentów pozwalających zidentyfikować osobę z podpisem ujawnionym w książce obiektu (np. umowa nr NT-50-1-2022) odstąpiono od wyraźnej bezpośredniej identyfikacji podmiotu w treści książki obiektu budowlanego.*

(akta kontroli str. 1827-1828)

Najwyższa Izba Kontroli nie może uwzględnić powyższych wyjaśnień. Umowy na wykonanie rocznego przeglądu stanu technicznego obiektów budowlanych¹³⁷ obejmowały m.in. dokonanie wpisów do książek obiektów. Przedmiot umowy miał być wykonany zgodnie z ustawą Prawo budowlane, przepisami wykonawczymi do tej ustawy oraz Polskimi Normami, zatem wpisy powinny być dokonane zgodnie z wymogami określonymi w § 6 ust 2 rozporządzenia w sprawie książki obiektu budowlanego, który nakazuje podanie danych identyfikujących osobę, która dokument sporządziła (w tym przypadku protokół z kontroli okresowej). Ponadto w latach 2021-2022 umowy zostały zawarte z firmą i przedsiębiorcą, a protokoły z kontroli okresowej sporządziły inne osoby.

(akta kontroli str. 1657-1672, 1802-1809)

10. Przy obliczaniu dla skontrolowanego przedsiębiorcy¹³⁸ stawki opłaty za przekroczenie warunków wprowadzania ścieków przemysłowych do urządzeń kanalizacyjnych w kwocie 806,88 zł, przyjęto jako początkowy odczyt z 26 maja 2022 r. (16 117 m³), a nie odczyt z dnia kontroli tj. 8 czerwca 2022 r. Pomimo tego w piśmie skierowanym do przedsiębiorcy¹³⁹ wskazano, że opłata dodatkowa z tytułu przekroczenia dopuszczalnych wskaźników zanieczyszczeń w ściekach przemysłowych została ustalona za okres od 8 czerwca do 21 września 2022 r.

Według obowiązujących w okresie naliczenia opłat taryf dla zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków¹⁴⁰ opłaty za przekroczenie dopuszczalnego stanu ścieków i/lub dopuszczalnych wartości wskaźników zanieczyszczeń we wprowadzanych ściekach, miały być naliczane od dnia poboru ścieków, w którym stwierdzono przekroczenia do dnia ustania przekroczeń potwierdzonego badaniami ścieków wykonanymi przez laboratorium akredytowane

¹³⁷ Z 28 lipca 2021 r. nr EZ-ZR-54/012021 i z 29 lipca 2022 r. nr NT-50-1/2022.

¹³⁸ Z którym Spółka zawarła 30 lipca 2019 r. umowę o zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków innych niż socjalno-bytowe nr I/58559/2019.

¹³⁹ TW-PW-50/507/225C/2022 z 28 października 2022 r.

¹⁴⁰ Zatwierdzonych decyzjami Dyrektora RZGW w Szczecinie nr SZ.RZT.070.4.99.2018.RN i SZ.RZT.70.061.2022.RaN.

na zlecenie dostawcy ścieków. Także § 14 ust. 5 umowy zawartej z przedsiębiorcą wskazano, że w przypadku przekroczenia dopuszczalnych wskaźników zanieczyszczeń w ściekach przemysłowych, określonych w § 8 ust. 1 tej umowy, Spółka naliczy stawkę opłaty za przekroczenia warunków wprowadzania ścieków przemysłowych zgodnie z obowiązującą taryfą od stanu urządzenia pomiarowego lub wodomierza głównego odczytanego w dniu dokonania kontroli.

(akta kontroli str. 690-727, 1465)

Prezes wyjaśnił: *Mając na uwadze, iż poprawa parametrów ścieków pochodzących z myjni miała miejsce w związku z modyfikacją stosowanej technologii stwierdzić należy, iż stan przekroczeń możliwy był do określenia z momentem ostatniego pomiaru przed dokonaniem poboru próby tj. 26.05.2022 r. ponieważ w wyniku przeprowadzonej kontroli ustalono iż na dzień dokonania pomiaru technologia ta miała zastosowanie co przekładało się bezpośrednio na uzyskiwane wyniki stężeń środków chemicznych zrzucanych do infrastruktury sieci kanalizacyjnej.*

(akta kontroli str. 1466)

Najwyższa Izba Kontroli, mając na uwadze regulacje zawarte w taryfach zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków oraz zapisy umowy zawartej z przedsiębiorcą, nie może uwzględnić powyższych wyjaśnień. Wskazane dokumenty jednoznacznie określają, iż opłata powinna być naliczana od dnia kontroli, w którym dokonano poboru prób, których wyniki badań wykazały przekroczenia ustalonych warunków wprowadzania ścieków przemysłowych.

(akta kontroli str. 695, 1465)

IV. Uwagi i wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli uwzględniając podjęte przez kontrolowaną jednostkę działania, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, przedstawia następujące wnioski:

Wnioski

1. Zintensyfikowanie działań celem uzyskania wymaganych przepisami ustawy Prawo wodne decyzji oraz pozwoleń wodnoprawnych na usługę wodną zrzutu ścieków z kanalizacji ogólnospławnej przez przelewy burzowe.
2. Zapewnienie przestrzegania zapisów postanowień decyzji RDOŚ z 18 sierpnia 2021 r. w przedmiocie wykonywania pomiarów zawartości substancji w wodach rzeki Iny i kanału burzowego (ulgi) przy ul. Brzozowej w Stargardzie oraz pomiaru rzeczywistej ilości ścieków odprowadzanych poprzez przelew burzowy przy ul. Brzozowej po jego uruchomieniu.
3. Podjęcie działań w celu zapewnienia zgodności maksymalnych rocznych wielkości dokonywanych zrzutów ścieków do rzeki Iny z poszczególnych przelewów burzowych i określonych w decyzji wydanej na podstawie art. 80 ustawy Prawo wodne.
4. Przeprowadzanie regularnych kontroli ilości i jakości odprowadzanych ścieków bytowych i ścieków przemysłowych oraz kontroli przestrzegania warunków wprowadzania ścieków do urządzeń kanalizacyjnych, o których mowa w art. 9 ust. 3 ustawy o zbiorowym odprowadzaniu ścieków.
5. Uzyskanie wymaganych zezwoleń i zapewnienie postępowania z odpadami z czyszczenia studzienek kanalizacyjnych, zgodnie z wymaganiami dotyczącymi tego rodzaju odpadu.
6. Zapewnienie przeprowadzania badań wód opadowych zgodnie z warunkami określonymi w umowie na wykonanie obsługi sieci kanalizacji deszczowej na terenie miasta Stargard, tj. z uwzględnieniem wymogów dotyczących częstotliwości wykonywania badań, określonych w pozwoleniach wodnoprawnych.

7. Zapewnienie przeprowadzania okresowych kontroli sieci kanalizacji sanitarnej, o których mowa w art. 62 ust. 1 pkt 2 ustawy Prawo budowlane, założenie książki obiektu budowlanego dla podziemnego zbiornika do gromadzenia ścieków położonego przy ul. Mazowieckiej w Stargardzie oraz zapewnienie przeprowadzania okresowych kontroli budowlanych tego obiektu.
8. Przeprowadzenie robót remontowych zbiornika retencyjnego wód deszczowych (obiekt nr 13A), wskazanych w protokołach okresowej kontroli rocznej stanu technicznego tego obiektu budowlanego.
9. Rzetelne prowadzenie ksiąg obiektów budowlanych w zakresie wskazania osoby upoważnionej do ich prowadzenia oraz egzekwowania podania przez dokonujących wpisów danych identyfikujących osoby, które sporządziły protokoły z okresowych kontroli budowlanych obiektów.
10. Naliczanie stawki opłaty za przekroczenie warunków wprowadzania ścieków przemysłowych do urządzeń kanalizacyjnych od dnia poboru próbek ścieków, w których stwierdzono przekroczenia dopuszczalnych wskaźników zanieczyszczeń.

Uwagi Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje uwag.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ust. 1 i 2 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Szczecinie. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 30 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego o sposobie wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Szczecin, 16 maja 2024 r.

Kontrolerzy
Marzanna Wierzbicka
doradca techniczny

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Szczecinie
z up. Dyrektora
p.o. Wicedyrektor
Bogusław Wójcik

.....
podpis

Anna Jończyk
starszy inspektor k.p.

.....
podpis

.....
podpis
Dokument podpisany elektronicznie